

Z DODATKIEM GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ
CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR.
ZŁOTA 5. — TEL. 57-30 i 195-03.
Konto w P.K.O. Nr 1465 i 2450.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC.
WARSZAWA, GRUDZIEŃ 1921.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE
WTORKI I SOBOTY OD 6 — 7.
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

Pro domo sua.

Tym numerem zamykamy pierwszy rok istnienia naszego „Przeglądu Przemysłowo-Handlowego“.

Przedewszystkiem poczuwamy się do obowiązku złożenia podziękowania polskim sferom przemysłowo-handlowym, których życzliwemu poparciu zawdzięczamy utrwalenie naszego pisma.

Zdajemy sobie dokładnie sprawę, iż nie zdołaliśmy dotąd zrealizować tych wszystkich celów, jakie zakreśliliśmy sobie, przystępując do wydawnictwa, przekonaliśmy się jednak, że zapoczątkowanie nasze nie było znane, że „Przegląd Przemysłowo-Handlowy“ jest wydawnictwem potrzebnem i pożytecznem.

Mimo ciężkie warunki nie szczędziliśmy nakładów, aby pismo nasze, pod względem szaty zewnętrznej, postawić na wysokim poziomie nowoczesnych wymagań graficznych, aby nie ustępowało ono, ale dorównywało podobnym wydawnictwom zagranicznym.

W ciągu roku ubiegłego wydaliśmy trzy numery, obficie ilustrowane, poświęcone doniosłym wydarzeniom w naszem życiu gospodarczem, mianowicie „Targowi Poznańskiemu“ i „Targom Wschodnim“.

Zyskawszy szerokiego rozpowszechnienia w całej Polsce, dołożymy starań, aby w roku przyszłym usunąć te braki, jakich w początkach uniknąć niepodobna, aby przez skupienie wokół „Przeglądu Przemysłowo-Handlowego“ szeregu najwybitniejszych sił redakcyjnych, stworzyć pismo zaspakajające najżywotniejsze potrzeby i wymagania przemysłu i handlu polskiego, wywdzięczyć się za poparcie, którego doznaliśmy i doznajemy.

Sprawa handlu z Rosją.

Dziewięć miesięcy upływa od chwili podpisania Traktatu Ryskiego. Okres ten, wystarczający dla urodzenia człowieka, wystarczył zaledwie na zrodzenie projektów w dziedzinie nawiązania stosunków handlowych z naszym wschodnim sąsiadem, w dodatku, projektów nieraz poronionych tak, iż sprawa znajduje się do dziś *in statu nascendi*.

Podczas, kiedy czesi natychmiast po zawarciu z nami umowy handlowej, całą siłą pary puścili w ruch tranzyt na wschód przez Polskę,— kiedy niemcy, bez względu na rozliczne trudności w tej mierze krzątają się około sprawy nawiązania z Rosją stosunków kupieckich, my stoimy w miejscu.

Pocieszamy się wprawdzie tą okolicznością, że transporty niemieckie na północo-wschód iść mogą bądź via Petersburg, Rewel, Rygę, bądź do Odesy przez morze, co stanowi dla nich drogę mocno wątpliwą i dosyć daleką. Nadomiar, przedtem musieliby odbudować swoją marynarkę handlową, co nie idzie tak znów łatwo. Pozostaje dla nich jedynie droga lądowa, czyli na Polskę. Znaczy to, że musieliby posyłać swe towary do Gdańska, a stamtąd dopiero przez Polskę, a zatem znowu drogą mieszaną, lądowo-wodną,

Wobec tego nie mają szans na wyprzedzenie nas w tym względzie i to nas na razie uspokaja.

Do Rosji środkowej prowadzą cztery linje: przez Baranowicze, Łuniniec, Równe, Podwołoczyska.

Co się tyczy północnego wschodu, to główną linją wodną pozostanie Wisła, Bug, kanał Pina, Prypeć, Dniepr.

Społeczeństwo polskie, zwłaszcza z kongresówki i kresów wschodnich, które tylu miało inżynierów i przemysłowców, pracujących na terenie rosyjskim, zna Rosję lepiej, niż jakiekolwiek inne. To też już organizują się u nas towarzystwa, mające na celu handel ze wschodem.

Wprawdzie warunki obecne, w jakich musiałby się odbywać ten handel, nie są zbyt ponętne, ze względu na opłakany stan gospodarczy naszego sąsiada, to jednak tyle posiadamy przewag nad innemi krajami, mogącemi z nami konkurować na tamtejszym terenie, że konkurencji obawiać się nie potrzebujemy. Dość wymienić nasz szerokotorowy tabor kolejowy, (mamy około pięciu tysięcy wagonów i trzysta parowozów) pozwalający nam na uniknięcie przeładowywania tak kosztownego, zwłaszcza w dzisiejszych czasach.

Nadto mamy w Podwołoczyskach poaustrjackie składy towarowe, które po odpowiedniem przystosowaniu oddałyby nam nieocenione usługi[1]).

Cóż czyniliśmy dotychczas, aby handel z Rosją uruchomić? Były to próby prowadzenia handlu koncesjonowanego bądź nielegalnego. Obecnie ten ostatni, wobec właściwych zarządzeń został już doprowadzony do granic minimalnych. Co do pierwszego, to władze nasze uznały za możliwe rozciągnąć ustawę w przedmiocie handlu z zagranicą i na granicę wschodnią, wobec czego potrzeba koncesji znikła.

Sprawa rozwoju stosunków handlowych ze wschodem natrafia u nas wprawdzie jeszcze na przeszkody natury urzędowej, mianowicie na pewne utrudnienia czynione przez organa spraw wewnętrznych, należy jednak społeczeństwu, a naszym sferom kupiecko-przemysłowym przedewszystkiem zmobilizować tak swoje siły, abyśmy z chwilą prawdopodobnego usunięcia tych utrudnień, byli gotowi do natychmiastowego rozpoczęcia handlu na wielką skalę z Rosją, o co się tak ubiega Europa zachodnia i środkowa, a o co nam będzie znacznie łatwiej, niż innym.

Nawiązanie jakichkolwiek stosunków z sąsiadem naszym na wschodzie, zwłaszcza w dobie obecnej nie należy do łatwych i przyjemnych, ale nie należy jednak zapominać, że jesteśmy w posiadaniu takich towarów, któremi on nietylko nie rozporządza, ale które są dlań poprostu niezbędne.

I to cały szereg.

I że jesteśmy posiadaczami wielu z takich towarów, które są dla Rosji niezbędne.

T. H.

[1]) Patrz artykuł w „Kurjerze Warszawskim" z 17 listopada.

Masowe psychozy w życiu gospodarczym.

Społeczeństwo obecne, zwłaszcza w krajach dotkniętych kryzysem walutowym, jak Polska, Austrja i t. d. ogarnięte zostały istnym szałem spekulacyjnym i to zarówno w dziedzinie walut jak papierów przemysłowych.

Znany lekarz dr. Richberg zamieścił w piśmie lekarskim „Umschau" artykuł, w którym twierdzi, że to zjawisko znane jest psychologom, jako masowa psychoza, występująca niejednokrotnie w życiu gospodarczym.

Dla udogodnienia swojej tezy przytacza dwa analogiczne przykłady z przeszłości.

Pierwszy przykład to „tulipanomanja" w Niederlandach, w XVI wieku, która doprowadziła do formalnego gospodarczego wstrząsu całej Europy. Tulipan stał się w XVI wieku przedmiotem spekulacji wielce zbliżonej do dzisiejszych spekulacji paskarskich. Sprzedawano za niesłychane wysokie sumy cebulki tulipanowe, nie posiadając ich wcale z obowiązaniem dostarczenia na pewien określony termin. Jeżeli danego gatunku nie można było znaleźć na targu, to całym majątkiem nieraz pokrywano różnicę. Zdarzało się, że za jedną cebulkę tulipanową osiągano cenę 13 tysięcy guldenów. Wszystko co żyło handlowało tulipanowemi cebulami, nie tylko kupcy ale szlachta i chłopi. Spekulacja tulipanami osiągnęła swój punkt kulminacyjny w latach 1634—1637. Była to suggestja masowa, po której przeszła również silna reakcja. Cebulki tulipanowe, które sprzedawano na wagę złota stały się nagle rzeczami bezwartościowemi i spadły do 5 guldenów za sztukę. Kiedy w kwietniu 1637 r. wyszło rozporządzenie, że zakontraktowane sumy mają być wypłacone, ruina spekulantów tulipanowych była nieuchronną. Przez wiele lat Holandja nie mogła się podźwignąć z tego upadku gospodarczego, do jakiego ją doprowadziła spekulacja tulipanowa, a która zresztą nie ograniczyła się do samej Holandji, ale sięgnęła do Londynu i Paryża.

Drugi przykład to smutna historja finansów francuskich w pierwszej połowie 18-go wieku. Szkocki finansista John Law zamienił skromny prywatny banczek na „Banque Royale", a następnie stworzył z niego Compagnie d'Occident dla handlu Zamorskiego. To przedsiębiorstwo przyjęło agendy i przywileje handlowych towarzystw, wschodnio-indyjskiego, chińskiego i afrykańskiego i przekształciło się w olbrzymią „Compagnie des Indes" z wyłącznem prawem handlu na wschodnią Afrykę, południową Amerykę, Chiny, Japonję i t. d. Kiedy w roku 1719 Law rzucił na rynek pieniężny masy swoich akcji zaczęła się dzika pogoń publiczności za temi akcjami. Przypomina to żywo obecną sytuację. W przeciągu 3 tygodni wydano 300,000 akcji o nominalnej wartości 150 miljonów luidorów. Kurs jednakże tak poszedł w górę, że towarzystwo zarobiło 1,500 miljonów. Kantory „Compagnie des Indes" były formalnie oblężone przez klientów, pragnących nabyć akcje. I znowu z równą gwałtownością przyszła reakcja. Zaczęto zakupione papiery realizować, publiczność straciła zaufanie do akcji, panika szerzyła się coraz silniej i pomimo zarządzeń, mających na celu utrzymanie kursu, nie udało się zatrzymać suggestyi masowej. W dziesięć miesięcy później akcje Lawa miały wartość zaledwie 4 luidorów.

Przeżywaliśmy przed kilku tygodniami analogiczne historje, kiedy marka polska podniosła się w swej wartości i spowodowała cały szereg krachów.

X.

Nowe taryfy kolejowe a polityka drzewna.

II.

W okolicy Równego, leżącego w pośrodku największych rezerwoarów leśnych Polski kosztuje wagon (10 tonn) kopalniaków sosnowych, przerobionych na stemple loco wagon stacja załadowcza 60,000 mk. p. zaś wagon drzewa opałowego sosnowego 75,000 mk. p. Obróbka kopalniaków kosztuje od m^3 około 1,000 mk. p., więcej niż obróbka opałowego, zaczem na wagonie 15,000 mk. p. i tę kwotę trzeba odjąć od ceny wagonu, żeby porównać jego zdolność konkurencyjną z drzewem opałowem. Oczywiście nikt się nie będzie wahał między 75 tysiącami a 45 tysiącami mk. p. i każdy wyrobi materjał kopalniakowy na sągi. Ale stosunki się jeszcze pogarszają gdy wagon opuści stację. Drzewo opałowe idzie według specjalnej ulgowej taryfy, a kopalniaki wedle klasy IV, drożej od najcenniejszego materjału tartego. Wyjątek jedyny stanowią kopalniaki idące pod adresem kopalń, te zalicza się do klasy V. Tutaj także objawia się rozbrajająca naiwność i nieświadomość stosunków. Żadna kopalnia górnośląska nie kupuje wprost u producenta, ale u stockerów, z którymi kopalnie mają długoletnie kontrakty. A zresztą dzięki Bogu han-

del drzewem tego gatunku jest przypadkiem w rękach polskich, dzięki zorjentowaniu się na czas i energicznej organizacji — dlaczego nie pozwolić by towar poszedł na skład i tam poczekał ewentualnie na polepszenie się konjunktury, ale środkami taryfowemi zmuszać do wywieszania nad tym składem tabliczki (może pożyczonej) z firmą kopalni?

Nie jest to droga popierania handlu i przemysłu polskiego i prowadzi do kompromitacji wobec Górnego Śląska.

Zajmijmy się inną sprawą. Stara maksyma ekonomji politycznej (wiedzą o niej nawet niektórzy nasi posłowie za granicą) mówi, że lepiej jest wywieźć towar gotowy niż surowiec. Taryfa eksportowa, która nawiasem mówiąc zupełnie zapomniała o tem, że Wschodnia Małopolska chce się przedostać ze swem drzewem na Węgry i dalej, stosuje się tylko do materjału obrobionego, zaś dla nieobrobionego daje tylko 20% ulgi od klasy IV o ile idzie do tartaków. Rozpatrzmy tu dwa wypadki.

Wiemy dobrze, że tartaki w Polsce nie są w stanie przetrzeć ani trzeciej części produkcji, zatem zmuszeni jesteśmy ten materjał, który nadaje się do eksportu, a nie może być przetarty w kraju, wywieźć zagranicę.

Otóż transport 1 wagonu drzewa okrągłego na przestrzeni Równe — Tczew (767 klm.) kosztuje wg. klasy IV 79,000 mk. p. zaś transport wagonu desek według taryfy ekspotowej na tej samej przestrzeni kosztuje 46,000 mk. p. Byłoby to bardzo pięknie, gdyby z Równego lub okolicy mogły iść deski, ale niestety idą tylko kloce, bo niema na czem przetrzeć, zaczem pedagogiczny cel chybiony.

Gdybyśmy natomiast chcieli umożliwić rozsądny wywóz drzewa okrągłego, trzebaby od taryfy dla desek odliczyć tyle, ile przy przetarciu okrąglaków na deski odpada, t. j. 40%.

Ale mamy tartaki w kraju, mamy całe gniazda przemysłu tartaczanego jak Bydgoszcz a taryfa przewiduje właśnie zniżki dla kloców adresowanych do tartaków. Zobaczmy więc jak się ta polityka taryfowa troszczy o ten przemysł tartaczny w tej Bydgoszczy.

Surowiec do obróbki dostawała Bydgoszcz za czasów przedwojennych głównie z Zamojszczyzny (wodą) i z Polesia. Zamojszczyzna jako dostawca drzewa nie wchodzi dziś w grę, bo spław na Wiśle nie istnieje, weźmijmy więc Równe jako ten ośrodek drzewny.

Deski idące na eksport płacą za przestrzeń Równe - Bydgoszcz (773 klm.) 46.380 mk. p. zaś kloce wg klasy IV z 20% zniżką 62,400 mk. p. chociaż o ile miałyby być zrównane co do warunków konkurencji z deskami, płacić powinny o 40% taniej, gdyż tyle przy obróbce odpada, zatem 27,828 mk. p.

Czy w tych warunkach przemysł w Bydgoszczy będzie się mógł rozwijać? Czy ktoś odpowiedzialny zastanawia się nad temi kwestjami? Czy Rząd ma jaką politykę drzewną?

Dr. Zygmunt R. Gawroński.

Produkcja terpentyny w Białowieży.

Ze względu na obfitość surowca, większość fabryk terpentyny znajduje się w Białowieży. Obok urządzeń prymitywnych spotyka się również urządzenia nowoczesne. Produkcją terpentyny zajmuje się Białowiejskie Towarzystwo Fabryk Terpentyny. Skasowana jest metoda destylacji drzewa, przytem używa się nie drzewo szczapowe, lecz pieńki drzew iglastych. Powyższe Towarzystwo fabryk terpentyny, zamierzając zorganizować produkcję terpentyny na wielką skalę, zakupiło od Zarządu Białowieży wszystkie pieńki, znajdujące się w puszczy.

Obecnie czynne są w Białowieży, pozostałe jeszcze z dawniejszych czasów, dwie retorty z cegły; ogrzewane przy pomocy kanałów ogniowych. Ogrzewanie trwa od dwuch do trzech tygodni i w ten sposób otrzymuje się terpentynę i drzewo niezupełnie przerobione. Jest to sposób prymitywny i nieekonomiczny, należący już po przeszłości. Równocześnie prowadzi się racjonalna produkcja terpentyny metodą destylacji drzewa. Dotąd uruchomiono w Białowieży dwie retorty oraz montuje się jeszcze trzy. Przy uruchomieniu pięciu retort produkcja dzienna będzie wynosiła: 1/2 wagonu terpentyny, 2 wagony smoły i 6 wagonów węgla drzewnego. W ten sposób otrzymana terpentyna i przedestylowana nie ustępuje w niczem terpentynie francuskiej.

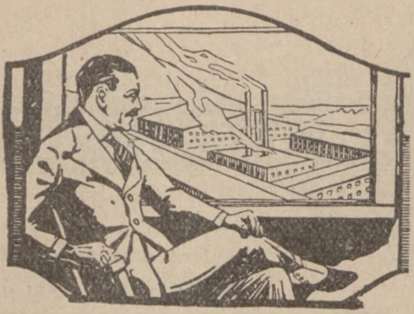
Produkcja dzienna będzie przedstawiała wartość setek miljonów marek, zaś popyt na powyższe produkty jest wielki w kraju i zagranicą, np. Hiszpanja i Anglja poszukują w Polsce węgla drzewnego w wielkich ilościach.

Niezależnie od uruchomienia fabryki terpentyny w Białowieży, Towarzystwo fabryk terpentyny buduje wielką fabrykę w Hajnowie. Przewidywane jest uruchomienie 25 retort, co w wielkim stopniu wzmoże produkcję terpentyny i innych cennych produktów.

Z innych fabryk terpentyny należy wspomnieć o mniejszej fabryce w powiecie Nowogródzkim i w Radomiu, która, niedawno spaliła się.

Naturalny rozwój przemysłu drzewnego jest niezmiernie pożą-

danem zjawiskiem w naszem życiu gospodarczem. Przemysł ten należałoby otoczyć specjalną opieką ze względu na jego znaczenie gospodarcze. *M. J.*

W sprawie podatku stemplowego.

Wadliwe lub niewykonalne ustawy należy unieważnić lub zastąpić lepszemi, gdyż istnienie takich ustaw dużą szkodę przynosi, jak to świadczy następujący przykład z prawodawstwa o podatku stemplowym, które każe przy przyjmowaniu lub wypłacaniu wkładów przez spółdzielnie pobierać na rzecz skarbu po 50 fenigów od każdej setki, a więc jeżeli znalazł się kto, co chce wpłacić do spółdzielni jako wkład 500000 mk., to zapłaci zaraz na wstępie 2500 mk. podatku. Czy wkładca, dowiedziawszy się o tem, a również i o tem, że gdy będzie wkład odbierał, znów takiż podatek zapłaci, czy wkładca da się skłonić do uczynienia wkładu?

A czem mają żyć spółdzielnie bez wkładów?

Przypuśćmy jednak, że znajdzie się taki naiwny, kto ten podatek zapłaci, to czy spółdzielnia znajdzie u siebie tyle znaczków stemplowych? (mówię o spółdzielni w miejscu, gdzie niema żadnej Kasy Skarbowej).

Uskutecznić tej wpłaty gotówką nie można, bo chcąc to zrobić, trzebaby zaraz jechać do odległej o jakie 10 wiorst Kasy Skarbowej.

Cóż robić? albo wkładów nie przyjmować, albo przyjmując zapominać o prawodawstwie, albo, jak radzą specjaliści, zapisać taki wkład na rachunek czekowy bez żadnej potrzeby i bez wydawania zbędnej książki czekowej. W tym wypadku wkładca zapłaci tylko 20 fenigów.

I po co istnieje takie prawo drakońskie którego nikt spełniać nie będzie? *H. Kr.*

ZDOLNOŚĆ EXPORTOWA POLSKI

WYWÓZ I PRZYWÓZ W PIERWSZYM PÓŁROCZU 1921 R. W PORÓWNANIU Z R. 1920.

Główny Urząd Statystyczny ogłosił cyfry, dotyczące handlu zagranicznego Polski w pierwszym półroczu 1921 r. Przy porównaniu tych cyfr z cyframi pierwszego półrocza 1920 r. stwierdzamy, że nasze stosunki handlowe z zagranicą znacznie się wzmogły.

Główne pozycje przedstawiają się jak następuje:

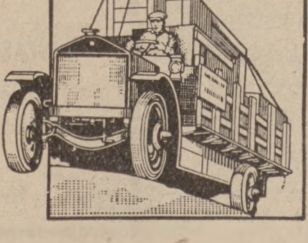
Przywóz (w tys. tonn)

	1 półr. 1920 r.	*1 półr. 1921 r.*
Artykuły spożywcze .	214	362
Surowce	1,607*)	1,899*)
Półfabrykaty	3,4	7,3
Wyroby gotowe . .	82	200
*) w tym węgla		
z g. Śląska	1,458	1,567
z Czechosłowacji . .	27	224

Wywóz (w tys. tonn)

	1 półr. 1920 r.	*1 półr. 1921 r.*
Artykuły spożywcze .	114	105
Surowce	60	631
Półfabrykaty	3,5	2,2
Wyroby gotowe . . .	29	140

Jeżeli rozważymy szczegółowo każdą pozycję, przekonamy się, że artykułów spożywczych sprowadzono w 1-ym półroczu 1921 r. więcej zboża i mąki niż w 1920; (po zbiorach dowóz zboża i mąki ustał); podczas jednak gdy w 1920 r. 80% przywozu stanowiły pszenica i mąka pszenna, w półroczu omawianym % ten wynosił tylko 26; sprowadzono natomiast znaczne transporty żyta i mąki żytniej, jęczmienia i ryżu. Sprowadzono też w r. b. więcej mięsa i tłuszczów wieprzowych. Z artykułów eksportowych wywieźliśmy w omawianym półroczu o wiele więcej cukru i spirytusu niż w całym 1920 r.

Przywóz surowców włókienniczych w 1-m półroczu 1921 r. był nie o wiele mniejszy niż w całym r. 1920; zaś przywóz surowca żelaza przewyższył dwukrotnie przywóz całego 1920 r. Wywóz surowców (bez węgla) znacznie przewyższył ilościowo przywóz (również bez węgla). Tłomaczy to się tym, iż wywozimy artykuły ciężkie: drzewo, ropę naftową, cement. Wszystkie te artykuły były wywożone w r. 1921 w znacznie większych ilościach niż w 1920.

Przywóz wyrobów gotowych w omawianym półroczu ilościowo dorównał ich przywozowi za cały r. 1920. Na tak znaczne zwiększenie się wpłynęło sprowadzenie większej ilości wagonów towarowych, ze St. Zjednoczonych, wszelkiego rodzaju maszyn i innych artykułów mechanicznych, produktów przemysłu hutniczego oraz przetworów chemicznych.

Do towarów, których przywóz w r. b. częściowo się zmniejszył, należą wyroby włókiennicze. Taki układ bilansu wyrobów gotowych świadczy o znacznym uruchomieniu naszego przemysłu.

Wywóz wyrobów gotowych w omawianym półroczu wyniósł więcej niż w całym r. 1920. Ten znaczny wzrost ilościowy przypisać należy przedewszystkiem wzmożonemu wywozowi przetworów naftowych. W dziale produktów drzewnych systematycznie rozwijał się wywóz wyrobów bednarskich.

Co się tyczy udziału poszczególnych państw w obrocie towarowym z Polską, to przedewszystkiem rozwinięte są stosunki z Czechosłowacją, Austrją i Niemcami. Obroty handlowe z Czechosłowacją zdają się stale zwiększać, tymbardziej, że kraj ten, w związku z bojkotem gospodarczym, stosowanym wobec nas przez Niemcy, usiłuje zastąpić te ostatnie na naszych rynkach.

Alfa.

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

STAN OBECNY KRYZYSU W PRZEMYŚLE NASZYM.

Obecnie, opierając się na rozmowie reprezentanta „Przeglądu Wieczornego" z p. H. Strassburgerem kierow. Ministerstwa P. i H. nastąpiło w przemyśle wyraźne polepszenie zwłaszcza w przemyśle włókienniczym. Liczba bezrobotnych zmniejsza się.

To samo da się powiedzieć i o bankach, czego dowodem jest zmniejszenie się ruchu w redyskoncie w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej. Banki mniej przedstawiają obecnie w P. K. K. P. weksli do redyskonta.

Na zmniejszenie kryzysu wpłynęły zarządzenia rządu w zakresie ulg przemysłowych. (Kredyty uzyskane od rządu wynoszą przeszło 28 miljardów marek polskich).

Polepszenie przypisać należy również nadchodzącym świętom Bożego Narodzenia wpływającym na ożywienie się ruchu handlowego.

ZAKAZ PĘDZENIA SPIRYTUSU ZE ZBOŻA.

W ministerstwie aprowizacji odbyła się konferencja, na której zdecydowano wydać rozporządzenie, zakazujące przerabiania zboża na spisytus. Zakaz ten uzasadniony jest chęcią zachowania jaknajwiększej ilości żyta na bezpośrednie cele aprowizacji i utrzymanie cen chleba na najniższym poziomie, — tymbardziej, że urodzaj ziemniaków w tym roku był niewysoki, wskutek czego spożycie żyta będzie większe niż zwykle.

„WIEPOFANA", TOW. AKC.

W Poznaniu zawiązało się nowe towarzystwo akcyjne p. f. „Wiepofana". „Wielkopolska Fabryka Narzędzi i Maszyn, Tow. Akc.". Celem Towarzystwa jest fabrykacja narzędzi i maszyn do obróbki metali oraz prowadzenie odlewni. Kapitał zakładowy wynosi 18.000.000 mk. Do Rady Nadzorczej należą: Lucjan Nowiński — prezes, Wacław Twarowski, Tadeusz Schmidt, Paweł Muszyński. Zarząd powierzono p. Wincentemu Klusakowi.

TOW. AKC. WILDECKA FABRYKA PASZY.

Tow. Akc. Wildecka Fabryka Paszy w Poznaniu wypłaca za rok 1920/21 dywidendę w wysokości 30%. W celu dalszego rozszerzenia przedsiębiorstwa Towarzystwo podwyższa kapitał akcyjny o 5.000.000 mk., t. j. do 6.000.000 mk. przez wydanie II emisji akcji. Dawni akcjonarjusze otrzymają na każdą starą akcję pięć nowych po kursie 120%. Towarzystwo założone zostało w październiku 1920 roku i ma na celu wyrób wszelkich gatunków pasz.

NOWE SANATORJUM W INOWROCŁAWIU.

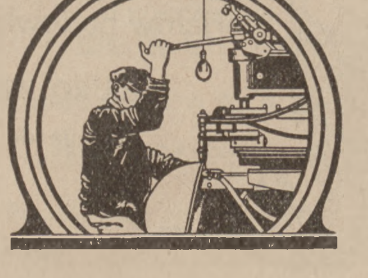
Grono lekarzy warszawskich zawiązało spółkę akcyjną p. f. „Zakład Leczniczy „Pod Piastem", Sp. Akc. w Inowrocławiu". Spółka ma na celu prowadzenie zakładu leczniczego przez cały rok bez przerwy. Kapitał zakładowy wynosi 20.000.000 mk. Do Rady Nadzorczej należy: dr. Edward Tymieniecki, Gabryela Tymieniecka, dr. Władysław Staniszewski, Walerjan Staniszewski, Jan Fruziński senjor i Jan Fruziński jun. Zarząd powierzono Kazimierzowi Tymienieckiemu i Janinie Tymienieckiej.

ŚWIADECTWA PRZEMYSŁOWE W B. DZIELNICY PRUSKIEJ.

Ministerstwo b. dzielnicy pruskiej ogłasza, że wydawane przez władze administracyjne b. Kongresówki i Małopolski t. zw. świadectwa przemysłowe różnych kategorji nie obowiązują na terenie b. dzielnicy pruskiej.

W b. dzielnicy pruskiej obowiazują nadal ustawy i przepisy prawa niemieckiego, wyłączając te które drogą ustawodawstwa polskiego zostały bądź zniesione, bądź zmienione.

Kupcy i handlarze z innych dzielnic, chcący uprawiać proceder na terenie b. dzielnicy pruskiej, winny zaopatrzyć się w odpowiednie świadectwa u władz tutejszych.

„PEKA", SP. AKC.

W Bydgoszczy powstało przedsiębiorstwo p. f. „Peka". „Fabryka Przyborów Kolejowych, Sp. Akc.". Celem Spółki jest fabrykacja wszelkich przyborów kolejowych i telegraficznych oraz handel niemi. Kapitał zakładowy wynosi 10.000.000 mk. Do Rady Nadzorczej należą: Franciszek Dittmayer, Leon Sioda, Franciszek Schlieper, Dr. Stefan Zborowski, inż. A. Jeżewski. Zarząd stanowią: Franciszek, Schlieper, inż. Otto Schmädicki.

„HURTOWNIA RZEŹNICKA", TOW. AKC.

Związek rzeźników bydgoskich założył przedsiębiorstwo „Hurtownia Rzeźnicka, Tow. Akc." w Bydgoszczy. Zadaniem Towarzystwa jest hurtowy handel bydłem, końmi, mięsem, wyrobami mięsnemi, skórami, szczeciną i t. p. Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi 7.500.000 mk. Do Rady Nadzorczej należą: Jan Wachowski, Stanisław Bonin, Józef Starzyński, Leon Romański, Władysław Niezgodzki, Józef Bociek, Bronisław Karamucki, Jan Czyżewski, Franciszek Gutkowski. Zarząd stanowią: Stanisław Sokołowski i Juljan Maciejewski.

ODKRYCIE NOWYCH TERENÓW NAFTOWYCH W MAŁOPOLSCE.

W miejscowości Tebruczu na kopalni „Sadyba" dowiercono do bardzo obfitego źródła naftowego. Zdaniem dyrekcji spółki „Pokucie" do której należy „Sadyba" źródło to na większej głębokości posiada zapasy ropy nie mniejsze niż Borysław. Charakterystycznym jest, iż wiercenie zalecone zostało przez spółkę wbrew zapatrywaniom geologów, którzy twierdzili, że niema po co w tym miejscu zakładać szybu.

WYWÓZ CEMENTU Z POLSKI DO PALESTYNY.

W ostatnich czasach polskie fabryki cementu wywożą cement przez Gdańsk do Palestyny, w której popyt na materjały budowlane jest b. duży wskutek ożywionego ruchu budowlanego. Dotychczas materjały budowlane sprowadzane były z Niemiec; okazało się jednak, że cement polski wytrzymuje konkurencje z niemieckim.

Targi.

TARG POZNAŃSKI.

Otwarcie drugiego Targu Poznańskiego odbędzie się d. 19 marca 1922 r.

Wystawcami na drugim Targu Poznańskim mogą być tylko obywatele Rzeczypospolitej, włącznie z ziemią Wileńską, G. Śląskiem i w. m. Gdańskiem. Hurtownicy na artykuły zagraniczne będą do udziału w Targu dopuszczeni pod warunkiem, że są obywatelami tych ziem i że przedsiębiorstwa ich znajdują się też na wyżej wymienionych terenach.

Biuro Targu Poznańskiego mieści się przy placu Sapieżyńskim № 10-b.

PRASKI TARG WZORÓW TOWAROWYCH.

Konsulat Czechosłowacki ze względu na przewidywane ożywione stosunki gospodarcze między Polską a Czechosłowacją nadesłał komunikat, którym zawiadamia, że Praski Targ Wzorów Towarowych odbędzie się d. 12—19 marca 1922 r. w Pradze Czeskiej na Placu Wystawowym.

Wobec dużej liczby zgłaszających się wystawców, termin przyjmowania zgłoszeń ustalono do d. 15 grudnia r. b. Zgłoszenia, nadesłane po tym terminie, będą przyjmowane w zależności od wolnych miejsc za dopłatą 50% taryfy zasadniczej.

TARGI PÓŁNOCNE W BIAŁYMSTOKU.

Za przykładem Poznania i Lwowa—Białystok zorganizował komitet t. zw. „Targów Północnych", aby na wiosnę urządzić podobne Targi u siebie.

Targ w Białymstoku będzie miał oczywiście znaczenie bardziej lokalne, nie będzie mógł odegrać tej roli międzynarodowej, jaka przypadła w udziale Targom Lwowskim.

POLSKA NA TARGACH LUGDUŃSKICH.

Korespondent „Journal de Pologne" donosi, że na Targach w Lugdunie (Lyon), Ljoński oddział towarzystwa „Amis de la Pologne" uzyskał dwa pawilony na wystawę polską. Urządzone były one nadzwyczaj wykwintnie, ozdobione obrazami artystów polskich, grawiurami, fotografjami, mapami Polski — kwiatami biało czerwonymi.

Jeden pawilon przeznaczony był dla towarzystwa „Amis de la Pologne", drugi dla „Targów Wschodnich". W ciągu Targów rozdano 20.000 broszur, 150.000 osób zwiedziło polską wystawę. Wielu kupców i przemysłowców żądało szczegółowych wyjaśnień o sytuacji gospodarczej Polski, niektórzy postanowili udać się do Polski w tym celu.

P. Paul Berthelet, czynny organizator wystawy, wygłosił odczyt o swych wrażeniach z Polski, gdzie brał udział w otwarciu „Targów Wschodnich". Odczyt ten zgromadził przeszło 600 słuchaczów, co świadczy o wielkiem zainteresowaniu, gdy się zważy, że delegat czeski mówił w obecności 32 osób, a chilijski attaché handlowy wobec 14 osób.

Prasa Lugdunu życzliwie notowała wrażenia z wystawy polskiej.

Przyszłe targi w Lugdunie odbędą się między 1 a 15 marca 1922 r. Organizatorzy polscy przygotowują podobno wielkie projekty.

„Le Journal de Pologne" wymienia cały szereg osobistości polskich i francuskich, które brały udział w organizowaniu i otwarciu wystawy polskiej.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

JARMARK ZABAWEK POLSKICH.

W dniu 13 b. m. w lokalu Kasyna Urzędników Państwowych otwarto Pierwszy Jarmark Gwiazdkowy. Jako organizator Jarmarku wystąpiło Tow. „Ludpol", które reprezentowało wyroby własne oraz drobniejszych wytwórni przemysłu rękodzielniczego.

Przesunął się więc przed naszymi oczyma zbiór przedmiotów polskiego zdobnictwa, barwnych „wełniaków warszawskich", prześlicznych batików, ładnych wyrobów ceramicznych, ubranek dla dzieci o charakterze ludowym, gier, zabawek, wreszcie ozdób choinkowych wyrabianych sposobem chałupniczym.

Z wyrobów o charakterze przemysłowej produkcji wyróżniały się przedmioty wystawione przez firmę „Wiór" w postaci saneczek, wózków i klocków. Pragnąc wyzwolić się z pod wpływów obcych Tow. Akc. „Wiór" zapoczątkowało wyroby oparte na motywach zdobniczych, zaczerpniętych z budowli czasów króla Kazimierza Wielkiego. Polsko-Amerykańskie Tow. „Union Liberty Co. in Poland" wystawiło na Jarmarku oryginalne modele otoman, zamieniających się w wygodne dwuosobowe łóżka na sprężynowych materacach włosianych. Otomany te wzbudziły duże zainteresowanie, i o ile ceny będą dostępniejsze znajdą niewątpliwie wielu amatorów ze względu na sprawy mieszkaniowe. Łóżka te wyrabiane będą w fabryce w Toruniu. Wymienić wreszcie należy zabawki metalowe firmy Rauer i Kredyk.

Całość sprawia wrażenie efektowne i bardzo dodatnie.

CENTRUM HANDLU FUTRAMI.

Ogniskiem światowego handlu futrami jest Lipsk. Dotychczas Lipsk jest panem i dyktatorem na rynku futrzanym mimo poważnych atutów ze strony dolara i funta angielskiego.

Konjunktura przedstawia się w chwili obecnej b. korzystnie. Trudno zaspokoić popyt w braku odpowiedniej podaży.

Prym między kupującymi wiedzie Anglja i Ameryka, które wspólnie z konsumentami niemieckiemi, wielkiemi zakładami kuśnierskiemi gruntownie przetrzebiła olbrzymie dawne zapasy. Szczególniejsze ożywienie panuje na rynku futer chwilowo modnych. Wszechwładnie panuje tu obecnie królik.

STOSUNKI HANDLOWE Z ROSJĄ.

Zgodnie z uchwałą Rady Handlowo-Przemysłowej z d. 4 listopada r. b. z ramienia Centr. Zw. Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów — wyjechali na Kresy Wschodnie pp. Stefan Koszyca i Stanisław Wartalski dla zbadania na miejscu warunków i możliwości wywozu do Rosji. Ogólnym zdaniem przemysłowców jest, że eksport do Rosji przyczyniłby się w znacznej mierze do zażegnania przesilenia, jakie przeżywa przemysł.

WYWÓZ SKÓR SUROWYCH ZAGRANICĘ.

Ankieta, sporządzona przez główny urząd przywozu i wywozu w sprawie eksportu skór surowych wykazuje, iż świat kupiecki uważa ten eksport za niepożądany. Posiadamy bowiem dostateczną ilość garbarni dla przerobu surowca nietylko krajowego, lecz i przywiezionego ze wschodu. Zaś otrzymanie z zagranicy garbników może być znacznie lepiej osiągnięte drogą wywozu nadwyżki towarów gotowych niż surowca.

STOSUNKI HANDLOWE MIĘDZY POLSKĄ A NADRENJĄ.

Aczkolwiek sankcje względem Niemiec zostały zniesione przez Ententę, to jednak wywóz z Nadrenji odbywać się może w dalszym ciągu bez ograniczeń niemieckich, albowiem pozwolenia wywozu wydawane będą nadal przez Komisję Międzysojuszniczą w Ems aż do chwili utworzenia organu kontrolującego wwóz i wywóz w myśl noty Brianda.

COFNIĘCIE PRZEZ NIEMCY UDOGODNIEŃ CELNYCH DLA GDAŃSKA.

Z powodu wejścia w życie z d. 1 stycznia 1922 r. związku celnego między Polską a Gdańskiem, Niemcy cofają udogodnienia celne dla Gdańska. Udogodnienia te wyrażały się w zwolnieniu od cła szeregu artykułów importowanych z Gdańska.

RYNEK WŁÓKIENNICZY W GDAŃSKU.

Zebranie kupców branży konfekcyjnej w Gdańsku omawiało sprawę zniesienia granicy gospodarczej między Polską a Gdańskiem. Liczne firmy porozumiewają się z naszemi związkami włókienniczemi w sprawie zaopatrywania Gdańska w wyroby tej gałęzi przemysłu.

STOSUNKI GOSPODARCZE GDAŃSKA Z POLSKĄ.

Na posiedzeniu partji postępowo gospodarczej w d. 3 grudnia omawiana była sprawa stosunków gospodarczych między Polską a Gdańskiem w związku z zawarciem umowy gospodarczej. Senator Jewelowski zaznaczył, że w sprawach celnych Gdańsk osiągnął pod wieloma względami ulgi, skrytykował jednak taryfę „luksusową", gdyż pod pojęcie przedmiotów zbytku podciągnięto artykuły, które Gdańsk uważa za niezbędne dla siebie.

ELEKTRYCZNOŚĆ NA USŁUGACH REKLAMY.

Około 8 miljonów lamp elektrycznych pali się codziennie w Stanach Zjednoczonych dla celów ogłoszeniowych. Znaczna część z tego przypada na New-York.

HANDEL POLSKI Z UKRAINĄ.

Z Ukrainy wyjechała do Polski komisja Kijowskiego oddziału ludowego komisarjatu handlu zagranicznego, w celu realizacji zamówień na wywóz poczynionych przez 14 instytucyj Ukrainy prawobrzeżnej na sumę 2½ miljardów rubli. Oprócz tego komisja ma na celu wyjaśnienie możliwości zbytu na rynku polskim surowców i innych fabrykatów ukraińskiego przemysłu.

POLSKIE PLACÓWKI ZAGRANICĄ.

Ze względu na doniosłe znaczenie placówek radców handlowych zagranicą uchwalono—wbrew pierwotnym zamierzeniom Ministra Skarbu — utrzymać dotychczasowe placówki w Waszyngtonie, Londynie, Paryżu, Berlinie, Wiedniu, Moskwie i Charkowie.

ZNIESIENIE POZWOLEŃ PRZY PRZEWOZIE TOWARÓW.

Na skutek starań, poczynionych przez rząd polski urzędy celne czechosłowackie i austrjackie nie będą żądały przy wywozie względnie przewozie towarów do Polski okazywania polskich pozwoleń przywozowych, wymaganych przez nie dotychczas, pomimo zniesienia w Polsce reglamentacji obrotu towarowego z zagranicą.

MASŁO DUŃSKIE DLA POLSKI.

Wobec bardzo wysokich cen na nabiał, który stał się niedostępny dla szerokich kół ludności, rząd postanowił ułatwić przywóz masła z Danji; w tym celu zniósł zupełnie cło, które było dość wysokie, porozumiał się z poselstwem duńskim dla ułatwienia eksportu masła z Danji do Polski i postanowił poczynić ulgi przy przewozie masła dla kooperatyw i instytucji miejskich.

TOW. AKC. C. HARTWIG.

Dnia 30 listopada r. b. odbyło się doroczne walne zebranie Tow. Akc. C. Hartwig w Poznaniu, na którem rozpatrywano bilans oraz rachunek zysków i strat za 1920/21 rok obrachunkowy. Z czystego zysku, wynoszącego 9.257.000 mk., uchwalono wyznaczyć 30% dywidendy, na cele społeczne i ogólne przeznączono 700 000 mk.

Tow. Akc. C. Hartwig założone zostało w 1919 r z inicjatywy i przy udziale finansowym Banku Związku Spółek Zarobkowych. Towarzystwo nabyło istniejące od 1858 r. przedsiębiorstwo ekspedycyjne p. f. „Carl Hartwig". Działalność Towarzystwa obejmuje czynności ekspedycyjno-handlowe w najszerszym zakresie. Towarzystwo rozwija się bardzo pomyślnie i jest obecnie największym tego rodzaju przedsiębiorstwem w kraju. Firma posiada oddziały w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Rewlu, Bydgoszczy, Łodzi, Mławie, Zbąszyniu, Tczewie oraz ekspozytury za granicą: w Paryżu, Londynie, Berlinie, Liverpoolu i Szczecinie. W Warszawie i Krakowie przedsiębiorstwo posiada nowowybudowane wielkie składy dla przechowywania towarów; w Gdańsku zaś na wyspie Holm posiada specjalne urządzenia, ułatwiające eksport drzewa, a więc obszerne składy, połączone koleją z miastem i wybrzeżem oraz specjalny port, w którym można zatopić kilka miljonów sosnowych podkładów, przez co te się lepiej konserwują.

Kapitał akcyjny Towarzystwa, wynoszący 40.000 000 mk., jest już, wobec ogromnych obrotów, niedostateczny i dlatego walne zebranie postanowiło podwyższyć go do 100.000.000 marek przez wypuszczenie V-ej emisji akcji. Dawni akcjonarjusze będą mieli prawo dokupu dwuch nowych akcji na każdą starą po kursie 150%. Nowe akcje partycypować będą w dywidendzie od 1 stycznia 1922 r.

RUCH SPÓŁDZIELCZO-SPOŻYWCZY W B. DZIELNICY PRUSKIEJ.

Ruch spółdzielczo-spożywczy w b. dzielnicy pruskiej datuje się dopiero od dwuch lat. Pierwsza spółka spożywców założona została w Poznaniu, w sierpniu 1919 r. p. n. „Zgoda" z inicjatywy Zjednoczenia Zawodowego Polskiego. Następnie i na prowincji zaczęły powstawać samorzutnie podobne konsumy. Aby ująć ten żywiołowy ruch w karby organizacji, powołano do życia Patronat Spółek Spożywców, na czele którego stanął współzałożyciel „Zgody" w Poznaniu, p. Broniarz. Dzięki energicznej działalności Patronatu już na początku 1920 r. liczyła Wielkopolska 17 kooperatyw spożywczych. Zjazd delegatów spółek, który odbył się na początku 1920 r. w Poznaniu, postanowił przyłączyć Patronat Spółek Spożywców do Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych. Utworzony został przy Związku specjalny oddział spółek spożywców. W połowie 1920 r. założono Hurtownię dla Spółek p. n. „Hurtownia Spółek Spożywców, Tow. Akc.".

Z końcem 1920 r. istniały już w b. dzielnicy pruskiej 52 spółki spożywcze z ogólną sumą udziałów 11.562.000 marek i 1.615.000 marek rezerw. Ilość członków wynosiła około 98.000 osób.

KRONIKA GOSPODARCZA.

ROZPORZĄDZENIA I USTAWY.

UŻYWANIE DRÓG PUBLICZNYCH.

Ustawa z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych zawiera przepisy w przedmiocie używania dróg publicznych. (Dz. Ust. Rz. P. № 89 poz. 656).

CZAS PRACY W CUKROWNIACH.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 października 1921 r. w sprawie przedłużenia czasu pracy w cukrowniach w r. 1921—1922 zezwala się na przedłużenie czasu pracy ponad 8 godzin, najwyżej jednak do 12 godzin na dobę, o ile ze względów technicznych nie może być utworzona trzecia zmiana. (Dz. Ust. Rz. P. № 89 poz. 660).

DOSTARCZANIE DRZEWA OPAŁOWEGO.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dn. 1 września 1921 wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Skarbu w przedmiocie dostarczania drzewa opałowego instytucjom i osobom uprawnionym w okresie zimowym 1921/22. Drzewo będzie dostarczane z lasów państwowych i prywatnych dla szkół, urzędów, zakładów użyteczności publicznej a także dla niezamożnej ludności w razie istotnej potrzeby i po cenach określonych w niniejszem rozporządzeniu. (Dz. Ust. Rz. P. № 89 poz. 662).

KONCESJE KOLEJOWE.

W № 88 Dziennika Ustaw Rz. Pol. ogłoszono ustawę z dnia 14 października 1921 r. o udzielaniu koncesji na koleje żelazne prywatne. Prawo budowy i eksploatacji kolei żelaznych zależy od: 1 przeprowadzenia przedwstępnych studjów za zezwoleniem Ministra Kolei Żelaznych i 2) uzyskania koncesji na budowę i eksploatację kolei. Koncesję nadaje Prezydent Rzeczypospolitej, zaś dekret o nadaniu ogłasza się w Dzienniku Ustaw Rz. Pol. Koncesjonarjusz otrzymuje na podstawie koncesji: prawo do wyjednania zarządzeń w przedmiocie przymusowego wywłaszczenia nieruchomości potrzebnych do budowy kolei, wyłączne prawo do budowy projektowanej linji kolejowej według zatwierdzonego projektu, prawo do przewożenia osób i ładunków. Rząd ma prawo zawsze i w każdym punkcie budować lub koncesjonować przedłużenia i odgałęzienia koncesjonowanej linji. Art. 16 zawiera przepisy zasadnicze, jakim winien się poddać koncesjonarjusz.

Osobom prywatnym udziela się koncesję najwyżej na przeciąg 90, zaś związkom samorządowym — 99 lat. Rząd jednak ma prawo wykupić kolej przed upływem terminu koncesji na warunkach wymienionych w dokumencie koncesyjnym. Po upływie terminu koncesji kolej wraz z wszystkiemi przynależnościami przechodzi na własność Państwa.

TAKSA APTEKARSKA.

Rozporządzeniem Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 27 października 1921 r. w przedmiocie taksy aptekarskiej oraz wydawania środków leczniczych ustalono ceny maksymalne, jakie apteki mogą pobierać za środki lecznicze. Ustalono również sposób określania cen za środki lecznicze nieobjęte taksą aptekarską. (Dz. Ust. Rz. P. № 89 poz. 664).

ZAROBKOWE POŚREDNICTWO PRACY.

Ustawa z dnia 21 października 1921 r. o zarobkowem pośrednictwie pracy. Zarobkowe pośrednictwo pracy może wykonywać tylko obywatel Rzeczypospolitej Polskiej na jej terytorjum na podstawie pozwolenia udzielonego przez Ministerjum Pracy i Opieki Społecznej. Ustawa wchodzi w życie w dniu 10 grudnia 1921 r. (Dz. Ust. Rz. Pol. № 88 poz. 647).

KOMISJA DO BADANIA CEN I ZYSKÓW.

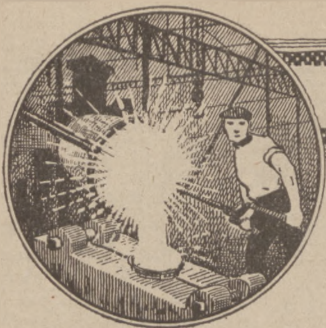
Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 14 października 1921 r. (Dz. U. Rz. P. № 88 poz. 649) zostaną utworzone wojewódzkie, powiatowe i miejskie komisje do badania cen i zysków. Do zakresu działania komisji powiatowych i miejskich należy: 1) oznaczanie cen taryfowych i wytycznych, 2) opinjowanie cenników i kalkulacji cen, składanych w tym celu przez rolników, przemysłowców i kupców, 3) wydawanie opinji dla sądów i innych władz.

W skład tych komisji wchodzą: przedstawiciel władz administracyjnych, po jednym przedstawicielu większej i drobnej własności ziemskiej, przedstawiciel wielkiego przemysłu i handlu, po jednym przedstawicielu drobnego przemysłu i handlu, dwóch przedstawicieli miast z pośród spożywców i czterech przedstawicieli spożywców, wybranych przez stowarzyszenia spożywcze i kooperatywy. Komisje wojewódzkie będą badać nadesłane im protokuły obrad komisji powiatowych i miejskich.

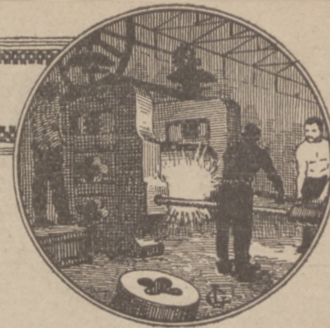
AMERYKAŃSKA MISJA GOSPODARCZA.

W Izbie Amerykańsko-Polskiej odbyło się zebranie w sprawie przyjazdu do Polski amerykańskiej misji gospodarczej. Misja ta, w której skład wchodzą dziennikarze, kupcy, przemysłowcy i finansistki, ma na celu zbadanie na miejscu położenia gospodarczego Polski. Przybycie takiej misji i obeznanie się z warunkami miejscowemi miałoby nader ważne znaczenie ekonomiczne, gdyż dałoby Ameryce gruntowne i prawdziwe informacje o Polsce, którą wroga nam prasa stara się tam przedstawić jako „państwo sezonowe".

Przyjazd amerykańskiej misji gospodarczej projektowany jest na wiosnę 1922 r.

SPRAWY GÓRNOŚLĄSKIE.

OBCE KAPITAŁY NA POLSKIM ŚLĄSKU.

Wpływ kapitałów obcych w polskiej części Górnego Śląska wzrasta. Francuzi starają się o nabycie kopalni państwowych, anglicy dążą do eksploatowania niewyzyskanego dotychczas obwodu rybnickiego. Objeżdżają Śląsk w celach zakupu również kapitaliści japońscy.

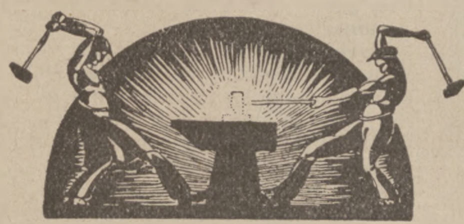
NOWA KOLEJ NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

Magistrat m. Bytomia i Zabrza czyni obecnie zabiegi o uzyskanie pozwolenia na budowę nowej kolei przez Bobrek do Zabrza. Konieczność budowy tej nowej kolei powstała na skutek wytknięcia nowej granicy.

STATYSTYKA PRZEMYSŁU GÓRNEGO ŚLĄSKA.

Liczba zakładów przemysłowych w r. 1920.

W części przyznanej Polsce.		W części przyznanej Niemcom.
52	*Węgiel kamienny*	15
11	*Koks*	8
10	*Rudy żelazne*	0
9	*Huty żelazne*	6
16	*Huty cynkowe*	0
2	*Huty ołowiane*	0
5	*Walcownie blachy cynkowej*	3

Produkcja w r. 1920 (w tonnach).

	W przyznanej Polsce części	W przyznanej Niemcom części
Węgiel kamienny:	24 637.292 (77,6%)	7.113.576 (22,4%)
Rudy żelazne:	62.644 (100%)	0
Rudy cynkowe: a) Galman	37.539	0
b) Blenda	228.833	(Przy ostatecznym wytknięciu granicy przypuszczalnie 10% produkcji przejdzie do Niemiec).
Rudy ołowiane:	21.987	0

KRONIKA FINANSOWA

SPŁACENIE PIERWSZEJ RATY ZŁOTEM PRZEZ BOLSZEWIKÓW.

Przywiezione zostało do Warszawy złoto, wypłacone przez rząd sowiecki na podstawie traktatu ryskiego. Waga całego ładunku wynosi 400 pudów, wartość w przeliczeniu na obecny kurs marek wynosi około 50 miljardów marek polskich. Złoto złożone zostało w specjalnym skarbcu P. K. K. P.

WPŁYW PODATKÓW DO SKARBU.

Ministerstwo Skarbu komunikuje, iż daniny publiczne przyniosły w b. Król. Polskim i Małopolsce w sierpniu r. b. razem 5,135 miljonów marek. W tym podatki bezpośrednie dały 686,9 milj., podatki pośrednie 1.080,3 milj., monopole 1.799,9 milj., cło — 992,9 milj., opłaty — 574,7 milj.

DŁUGI PAŃSTWA POLSKIEGO.

Zagraniczne długi Państwa Polskiego wynoszą według obecnego kursu około 1.515 milj. fr. szwajc., czyli mniej niż 300 miljonów dolarów. Z tego $^1/_4$ przypada na Francje, $^2/_3$ na Stany Zjednoczone. Dług wewnętrzny Państwa wynosi około 240 miljardów marek polskich.

KREDYT DLA PRZEMYSŁU.

Kasa Polska wypłaciła dotychczas przemysłowcom pod rozmaitemi formami tytułem kredytu 20 miljardów marek pol.

NOWY BANK.

Dnia 2 listopada r. b. rozpoczął czynności nowy bank w Bydgoszczy p. f: „Bank Bydgoski, Tow. Akc."

Z GIEŁDY POZNAŃSKIEJ.

Akcje I, II i III emisji Wielkopolskiej Wytwórni Chemicznej, Tow. Akc. w Poznaniu. na nominalną sumę 80.000.000 mk., zostały dopuszczone do oficjalnych notowań na giełdzie poznańskiej.

Tow. Akc. Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna powstało w grudniu 1919 r. z kapitałem 5.000 000 mk. przy udziale finansowym Banku Związku Spółek Zarobkowych. Celem przedsiębiorstwa jest fabrykacja wytworów chemicznych, jak: mydła, lakierów, pokostu, wyrobów kosmetycznych i farmaceutycznych. Towarzystwo wykupiło fabrykę mydła Ascha w Starołęce, gdzie wyrabia się obecnie mydła tualetowe, do golenia i proszek do prania. Następnie zakupiono wielką fabrykę Rogera w Starołęce, gdzie wyrabia się mydło zwykłe i do prania. Pozatem Towarzystwo posiada jeszcze dwa budynki fabryczne w Starołęce i kilka domów mieszkalnych Za 1920 rok Towarzystwo wypłaciło 25 % dywidendy.

*

Akcje I, III i II emisji Wielkopolskiego Banku Rolniczego, Tow. Akc. w Poznaniu, na nominalną sumę 17 500.000 mk., zostały dopuszczone do urzędowego notowania na giełdzie poznańskiej.

Wielkopolski Bank Rolniczy powstał w czerwcu 1919 r. jako Bank Rolniczo-Przemysłowy. Firmę zmieniono w lutym 1921 r. Celem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkich interesów bankowych oraz handel produktami rolniczemi. Pierwotny kapitał zakładowy wynosił 1.000 000 mk. i drogą dwuch dalszych emisji został podwyższony do 17.500 000 mk. Bank posiada oddziały w Warszawie, Grudziądzu i Gdańsku (w stadjum organizacji). Za 1920/21 rok wypłacił 30% dywidenty.

*

Akcje I, II i III emisji Hurtowni Drogeryjnej, Tow. Akc. w Poznaniu, na nominalną sumę 30.000.000 mk., dopuszczone zostały do oficjalnego notowania na giełdzie poznańskiej.

Tow. Akc. Hurtownia Drogeryjna powstało w 1920 roku przez przejęcie istniejącego w Poznaniu przedsiębiorstwa p. f. „Hurtownia Drogeryjna, Spółka z ogr. por." Celem Towarzystwa jest handel towarami farmaceutycznemi, drogeryjnemi, i perfumeryjnemi, zakładania przedsiębiorstw fabrycznych tej branży, oraz udział w takich przedsiębiorstwach. Początkowy kapitał akcyjny Towarzystwa wynosił 4 000.000 mk.; w 1921 roku podwyższono go drogą dwóch dalszych emisji do 30.000.000 mk. Hurtownia Drogeryjna posiada w Poznaniu własną fabrykę „Labor" oraz drugą fabrykę w Bydgoszczy p. f. „Chemiczna Fabryka Emil Wegner". Za 1919 rok Towarzystwo wypłaciło 16%, a za 1920/21 rok— 28% dywidendy.

OBECNY KURS WALUT ŚWIATA W STOSUNKU DO STANU PRZEDWOJENNEGO.

Urząd statystyczny Rzeszy niemieckiej ogłosił zestawienie kursu walut świata w październiku r. b.

Oto jak się przedstawia stosunek procentowy obecnego kursu waluty do dolara w stosunku przedwojennego:

Europa:

Szwajcarja	95%
Szwecja	85%
Holandja	83%
Anglja	79%
Danja	70%
Hiszpanja	68%
Norwegja	47%
Francja	37%
Belgja	36%
Grecja	22%
Włochy	20%
Turcja	12%
Portugalja	9%
Jugosławja	8%
Finlandja	8%
Czechy	5½%
Bułgarja	3%
Niemcy	2¾%
Estonja	1%
Węgry	0,68%
Łotwa	0,52%
Austrja	0,26%
Polska	0,1%

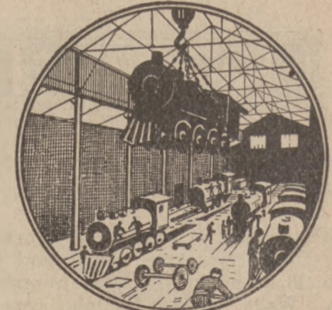
Kraje pozaeuropejskie:

Chiny	118%
Meksyk	105%
Nikaragua	104%
Manila	98%
Japonja	95%
Kanada	91%
Kolumbja	88%
Wenezuela	86%
Egipt	80%
Indje ang	75%
Argentyna	75%
Peru	73%
Urugwaj	65%
Ekwador	53%
Brazylja	41%
Chili	32%

Stosunkowo mniejszy spadek walut pozaeuropejskich w stosunku do dolara tłomaczy się tym, że wywóz ze Stanów Zjednoczonych do Europy, zwłaszcza do państw wojujących, znacznie wzmógł się od czasu wojny. Tymczasem w stosunku do krajów pozaeuropejskich Stany Zjednoczone odgrywały rolę importera. Od października stan ten zmienił się o tyle, że na ostatnim miejscu stoi nie Polska, lecz Austrja, zaś Niemcy spadły poniżej Łotwy. Inne państwa nie zmieniły stosunku do dolara.

KOLEJE—ŻEGLUGA—TRANSPORT.

TABOR KOLEJOWY DLA POLSKI.

Z d. 5 grudnia rozpoczęło się formalne przejmowanie od Niemiec taboru kolejowego, przyznanego nam traktatem wersalskim. Odbiór obejmuje około 50.000 wagonów. Duża część tych wagonów znajdowała się już na obszarze Polski, jednakże nie była dotąd uważana za własność Polski, i dlatego nie mogła być zużytkowana tak dobrze, jak się to stanie od chwili, gdy będą one bezsporną własnością.

RUCH PRZEWOZOWY.

Ruch przewozowy na kolejach polskich wzrósł znacznie w porównaniu z r. 1920.

Poniżej podajemy wykaz porównawczy dokonanych przewozów na kolejach polskich w m. październiku r. 1921 w zestawieniu z przewozami w październiku 1920 r. Dane te wykazują średnie liczby wagonów za dzień kalendarzowy, według Komunikatu Min. Kolei.

	w paź. 1921 r.	w paź. 1920 r.
Ogółem przywieziono.	9041	6495
a mianowicie:		
I. Naładowanych na własnych stacjach: . .	6963	5162
II. Przyjętych z zagranicy dla Polski . . .	762	430
III. Tranzytowych przez Polskę	1316	903
Kateg. I zawiera ładunki:		
Wojskowe	760	1324
Kolejowe	488	345
Węgiel Dąbrowski . . .	845	514
„ Krakowski . . .	218	188
Drzewo Opałowe . . .	361	125
Kopalniane . .	40	17
Surowce hutnicze . . .	43	15
Ładunki przemysłowe .	653	127
Ropa i przetwory naftowe	267	149
Sól kuchenna	70	31
Aprowizacja i rolnicze .	1256	698
Wywóz przez Gdańsk. .	74	13
„ przez inne punkty graniczne . . .	136	4
Pozostałe wyż nie wyszczególnione	1752	1612
Kateg. II zawiera ładunki:		
Węgiel z Zagłębia Cieszyńskiego	20	22
Węgiel z Zagłębia Górno-Śląskiego	201	226
Przywóz przez Gdańsk .	261	48
„ „ inne punkty	280	134

SPRAWY CELNE.

Z umowy polsko-gdańskiej sprawa celna została wyodrębniona i nabrała specjalnego znaczenia ze względu na domniemane zastraszające skutki, jakie włączenie celne Gdańska do Polski ma sprowadzić dla życia gospodarczego Gdańska.

W związku z tym niedawno Gdańsk zwrócił się do rządu z żądaniem zmniejszenia ceł, względnie ulg celnych dla pewnych kontygentów towarowych przeznaczonych na potrzeby ludności Gdańska.

Ministerjum Przem. i Handlu wysłało swoich delegatów: pp. St. Fr. Królikowskiego oraz A. Siebeneichena celem porozumienia się w tej sprawie z przedstawicielami Senatu pp. Volkmanem i Krafftem.

Delegaci ustalili, że wzmiankowane kontyngenty będą obustronnie ilościowo ustalone; wyświetlono jednocześnie że zjednoczenie celne Polski z Gdańskiem nastąpi łącznie z wejściem w życie umowy Gdańsko-Polskiej z dn. 24 października 1921 r. i że część celna umowy winna być jednocześnie zatwierdzona z całą umową.

Dalszy ciąg rokowań w sprawie taryfy celnej odbędzie się w Warszawie dokąd zjechała już delegacja w osobach radcy Krafta i dr. Hejdemana senatorów Jewelowskiego i Volkmana.

Ze strony polskiej w rokowaniach będą uczestniczyć przedstawiciele Ministerstwa P. i H., Skarbu oraz Spraw Zagranicznych.

Przewodniczyć rokowaniom będzie ze strony polskiej p. Minister P. i H. dr. H. Strassburger, zastępcą zaś jego będzie p. Dyrektor H. Tennenbaum.

OBJĘCIE KOLEI GDAŃSKICH PRZEZ POLSKĘ.

D. 1 grudnia r. b. nastąpiło objęcie kolei gdańskich przez Polskę. Jest to fakt dużej doniosłości gospodarczej oraz wielki krok naprzód w sprawie zespolenia ekonomicznego Gdańska z Polską.

O PORT GDAŃSKI.

Rada portu i dróg wodnych w Gdańsku powzięła uchwałę, domagająca się od rządu gdańskiego oddanie Radzie Portowej do dyspozycji i pod jej wyłączne rozkazy aparatu policyjnego, przeznaczonego specjalnie do obsługi portu.

KRONIKA ZAGRANICZNA

DROŻYZNA W NIEMCZECH.

Spadek marki niemieckiej oddziałał zabójczo na życie gospodarcze. Kurs walut zagranicznych wzrasta w nader szybkim tempie. Jeszcze w czerwcu za dolar płacono 60 marek, obecnie — przeszło 300. Następuje ucieczka przed marką niemiecką i masowe skupowanie walut obcych i towarów. Oczywiście ten paniczny strach przed marką wywołuje niesłychaną zwyżkę cen. Przedewszystkim zdrożały towary kolonjalne oraz artykuły, wytwarzane na surowcach obcych; lecz i wytwory krajowe ostatnio przystosowały już cenę do zagranicznych.

BEZROBOCIE NA WSZECHŚWIATOWYM RYNKU PRACY.

W Anglji w czerwcu—kiedy trwał jeszcze strajk górników, liczba bezrobotnych wynosiła około 5 miljonów. Obecnie obliczają ilość bezrobotnych wskutek przesilenia w przemyśle na 2,5 milj., czyli około 25% ogółu robotników.

W Stanach Zjednoczonych liczba bezrobotnych wynosi około 5 milj., czyli 25% robotników, zatrudnionych w przemyśle.

W Czechosłowacji w połowie września liczono 28.000 bezrobotnych oraz 16.000 półbezrobotnych.

We Włoszech przesilenie gospodarcze przybrało bardzo ostrą formę i liczba bezrobotnych dochodzi do 500 tysięcy.

W Belgji liczba bezrobotnych sięga 120 tys.

We Francji w październiku r. b. 20 tys. robotników otrzymywało zapomogi; w rzeczywistości liczba bezrobotnych była większa, choć tam bezrobocie stale się zmniejsza, i niektóre dzielnice odczuwają już brak rąk roboczych.

W Niemczech ruch w przemyśle, wywołany spadkiem waluty i wzmożonym eksportem, znakomicie przyczynił się do zmniejszenia bezrobocia; związki zawodowe utrzymują, iż obecnie jest mniej bezrobotnych niż przed wojną.

W Polsce według obliczeń prywatnych, liczba bezrobotnych wynosi 120 tysięcy.

KRYZYS GOSPODARCZY W SZWAJCARJI.

Szwajcarzy, którzy za swoją walutę mogą pozwolić sobie na sprowadzenie wszystkiego z zagranicy wprost za półdarmo, odgrodzeni są jakby murem od reszty świata, wewnątrz kraju mają straszny zastój i drożyznę.

Celem ochrony rodzimego przemysłu i rolnictwa został zakazany przywóz.

Wywóz zaś jest niemożliwy, bo najniższe nawet ceny w walucie szwajcarskiej są dla zagranicy niesłychanie wysokie. Otwarcie dowozu zalałoby całą Szwajcarję obcą żywnością i wyrobami przemysłowemi.

KRONIKA REKLAMOWA

ETYKA SPRZEDAŻY.

Dokładna analiza istoty sztuki sprzedawania odpowie nam na pytanie: czem jest etyka sprzedaży?

A więc po pierwsze: co powinno być pobudką sprzedaży? Odpowiedź na to jest jedna: korzyść nabywcy i sprzedającego. Przyjście z pomocą komuś przez dostarczenie mu tego, co jest potrzebne czy to dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb, czy dla zwiększenia komfortu w życiu. Trzeba stanąć na stanowisku kupującego i namawiać go na kupno tylko tego, co uważamy dla niego za rzeczywiście pożyteczne. Trzeba mieć jego korzyść na względzie, bo tylko to może dać nam korzyści.

Dawna Rzymska zasada „Caveat emptor" (niech się nabywca strzeże) dzisiaj została zmieniona na wręcz przeciwną: niech się sprzedawca strzeże. Niech się strzeże, aby nie stracił zaufania, gdyż zaufanie jest podstawą dobrych i zdrowych stosunków między wszelkiego rodzaju jednostkami, a w handlu wszystko jest na zaufaniu oparte.

Sprzedawca może pozyskać zaufanie klijenta swego tylko wtedy, jeżeli ten widzi, że dostawca jego kieruje się nie samym egoizmem, ale ma na względzie dobro swego klijenta, że się nim opiekuje. Tą drogą tworzą się stosunki przyjazne, a w dzisiejszych czasach w sferze interesu odgrywają one ważniejszą rolę niż kiedykolwiek. Dziś, kiedy konkurencja, spowodowana ekspansją ekonomiczną niektórych państw, stwarza warunki sprzedaży coraz trudniejsze, nieraz utrzymanie się w roli dostawcy, zależy jedynie i wyłącznie od przyjaznych stosunków, wytworzonych przez zaufanie.

Nie można jednak ufać ludziom, którzy nie kierują się w życiu prawdą. Z tego więc wynika, że podstawą, kardynalną zasadą sprzedaży, powinna być prawda. Prawda zastosowana do życia, do warunków i do jednostek.

Prawda jest to istota, jest to dusza sprzedaży.

A co jest jej ciałem, jej formą zewnętrzną? Grzeczność. A raczej więcej, — uprzejmość, to, co my z cudzoziemska nazywamy kurtuazją. Człowiek grzeczny robi to, co powinien zrobić, aby innemu oszczędzić przykrości lub pomódz; człowiek uprzejmy robi więcej, niż powinien.

Zasady sztuki sprzedawania są bardzo etyczne. Gdzie prawda, szczerość, brak samego egoizmu oraz uprzejmość stanowią zasadnicze czynniki, tam nie może być mowy o braku etyki.

A jednak, czem jest sprzedawanie w rzeczywistości i jak na nie szczególniej u nas zapatrują się?

Rzućmy okiem wstecz, sięgnijmy aż do czasów najdawniejszych.

Starożytni Persowie uważali handel za szkołę kłamstwa. Arystoteles powiedział, że „Sprzedawca" i „fałszerz pieniędzy" to synonimy. Cicero dowodził, że sprzedawca nie może mieć powodzenia bez posługiwania się kłamstwem. St. Chryzostom, jeden z ojców Kościoła, był zdania, że człowiek jednocześnie nie może być kupcem i dobrym chrześcijaninem. Kościół w wiekach średnich ogłaszał prawa przeciw nabywaniu towarów w celu odsprzedawania ich z zyskiem. Człowiek taki uważany był za pasożyta, ciężyła na nim klątwa. Dziś nawet pojęcia takie tułają się jeszcze po świecie. Rozmawiałem niedawno z jedną panią, która powiedziała, że syn jej dlatego nie miał powodzenia w sprzedawaniu automobilów, ponieważ nie umiał dość dobrze kłamać. We Włoszech np. jeszcze dzisiaj utrzymuje się przekonanie, że kupcy miejscowi niedość się reklamują, ponieważ jeden nie wierzy drugiemu, a kupująca publiczność nie wierzy żadnemu z nich.

U nas ta kwestja przedstawia się bodaj jeszcze gorzej. U nas wyraz „agent" oznacza istotę stojącą prawie poza nawiasem życia, bankruta w przeszłości i biedaka w przyszłości. Jest to plaga porządnych ludzi. „Komiwojażer" to symbol taniej przeczności i arogancji, braku jakichkolwiek skrupułów kompromitującego trybu życia.

Mówi się u nas często; „A kiedy już wszystko stracił został „agentem". Przyczem agent taki musi sprzedawać wino, cygara, o ile ma zamożnych dawnych znajomych, albo obraca się w lepszem towarzystwie, — jeżeli zaś nie, to sprzedaje ogłoszenia lub ubezpieczenia. Agent u nas, to człowiek przed którym zamykają się drzwi. I dzięki temu agent u nas, a właściwie sprzedawca sam się wstydzi tego, że jest sprzedawcą i nazywa się ,,przedstawicielem'', ,,reprezentantem'', ,,pełnomocnikiem'' lub coś w tym rodzaju.

U nas również często daje się słyszeć takie zdanie: ,,Ten jest świetnym agentem: wyrzucą go przez jedne drzwi, wejdzie drugiemi, a gdy go jeszcze raz wyrzucą wejdzie przez okno".

Dobrego przyzwoitego sprzedawcy nikt nie wyrzuca, można od niego kupić lub nie, ale wyrzucać człowieka, który przychodzi do nas z uczciwą propozycją, niema zasady.

Jednak faktem jest, że u nas często agentów trzeba wyrzucać. A dlaczego? Dlatego, że rzeczywiście między nimi jest bardzo wielu niepowołanych, niewyspecjalizowanych ludzi rzeczywiście bez żadnej prawie wartości, bankrutów materjalnych i mo-

ralnych, chwytających się wszystkiego, ponieważ nie znają niczego. U nas często t. zw. agenci otrzymują zamówienia dzięki swej arogancji lub natrętstwu.

W Ameryce, takie zapatrywanie jest anachronizmem. Życie dowiodło czego innego. Tacy ludzie jak Wanamaker, jak Ford, jak Field, jak Edison zasłużyli sobie uznanie nie tem, że zrobili miljony, ale tem że uczciwie służyli społeczeństwu. Najważniejszym słowem w dziedzinie interesu jest nie zarobek, lecz usługa.

To też Ameryka, gdzie takich ludzi jest wiele, gdzie obok Rockefelera stoi Wanamaker, obok Morgana—Ford, wysoko ceni sprzedawcę.

Sprzedawca jest pionerem nowoczesnego przemysłu, jest twórcą potrzeb, których zaspokojenie daje pracę i chleb tysiącom ludzi, jest rozdawcą radości i zadowolenia, codzienną gazetą dla dziesiątków ludzi oraz najlepszym barometrem rynku.

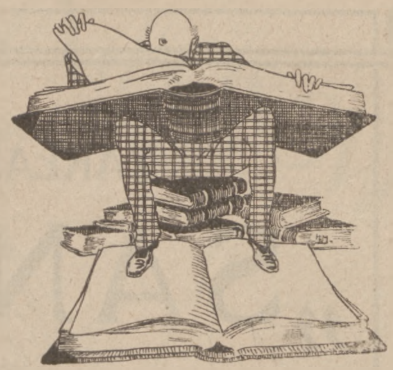
Tak określa sprzedawcę B. Neff z A. Patric co A. Edwin W. Moore Pres. The Electric Cable Co. odzywa się o nim w ten sposób:

,,Największym człowiekiem na świecie w czasach dzisiejszych jest sprzedawca. Wy może nie znacie go jako takiego. On może nazywać siebie bankierem, doktorem, inżynierem lub rolnikiem. W rzeczywistości wszyscy oni coś sprzedają: czasem swe własne, a czasem cudze usługi. Jak na to zasługują, tak są płatni. Najlepszy sprzedawca dyktuje najwyższe warunki''.

W Ameryce rozmach interesów oraz konkurencja zrobiły to, że sprzedaż wymaga ludzi o czystych obyczajach i uczciwym sposobie myślenia, ludzi o dużej sprawności i energji. Żadna może inna profesja nie wymaga przytem tak wysokiego poziomu obywatelskości.

I zasadniczo tak jest, a przynajmiej do tego wszystko dąży. I zdaje mi się, że nigdzie na świecie nie nosi on tak wysoko swego sztandaru, na którym ma wypisane wprost wzniosłe hasła.

T. Skarzyński.

BIBLJOGRAFJA.

Jerzy Kramsztyk. Rozdział węgla w Europie w r. 1913 i po wojnie. Warszawa 1921. Odbitka z Ekonomisty.

P. Kramsztyk porusza zagadnienie drugiego ważnego materjału opałowego — węgla; specjalnie zaś omawia rozdział węgla przed i po wojnie wszechświatowej. Do pracy dołączona jest bardzo ciekawa mapka, która w sposób graficzny wykazuje wędrówkę z miejsca wydobycia do miejsca spożycia.

Autor podaje w cyfrach produkcję głównych państw, eksportujących węgiel i wykazuje zmiany, jakie wprowadziła wojna w ustosunkowaniu sił na rynku węglowym. Produkcja podczas wojny znacznie spadła w Europie, natomiast wzrosła w innych częściach świata — w Japonji, Chinach, Indjach Bryt. a przedewszystkiem w Stanach Zjednoczonych. Te ostatnie wskutek tego, zawładnęły rynkami europejskiemi, obsługiwanemi przedtem głównie przez Anglję. Tymczasem w r. 1920 następuję na kontynencie Europy zwyżka produkcji; głód węglowy zaczął przemijać już w końcu 1920 r.

Ta zmiana położenia w silnym stopniu dała się odczuć przemysłowi angielskiemu, który — dla wytrzymania konkurencji z Ameryką czynił wysiłki dla zmniejszenia kosztów produkcji, co wywołało na wiosnę powszechny strajk węglowy.

№ 24. Adres Redakcji i Administracji Złota 5, tel. 246-58.

Nadzwyczajna danina państwowa.

W d. 16 b. m. Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o poborze nadzwyczajnej daniny państwowej.

Uważamy za zbyteczne przypominać tu, jakie znaczenie ma ta ustawa. Natomiast poczytujemy za nieodzowne podanie w streszczeniu pewnych objaśnień, dotyczących wymiaru daniny, odkładając na później omówienie przepisów, dotyczących postępowania przy jej wymiarze.

Art. 1-szy pomienionej ustawy głosi, że „celem przywrócenia równowagi budżetowej, tudzież stworzenia podstawy dla Banku biletowego, pobraną będzie nadzwyczajna danina państwowa“. Jak widzimy, prawodawca nie użył określenia: „danina majątkowa“, często spotykanego w prasie codziennej, gdyż pobór daniny obciąży, jak to zobaczymy, nietylko majątek, lecz i dochody osobiste.

Ustawa o daninie uwzględnia podział na dzielnice oraz na pobory od: rolnictwa, przemysłu i handlu, od nieruchomości, od zawodów wolnych, lokatorów i od pojazdów.

W b. zaborze rosyjskim daninę od gospodarstw rolnych oblicza się przez pomnożenie wymierzonego już na rok 1920 całorocznego podatku gruntowego głównego, przez mnożniki następujące: 1) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości do 1500 mk., — przez mnożnik 360; 2) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości od 1500 do 3000 mk. — przez mnożnik 400; 3) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości ponad 3,000 mk. — przez mnożnik 450.

W b. zaborze austrjackim daninę od gospodarstw rolnych oblicza się przez pomnożenie wymierzonego im za r. 1920 całorocznego podatku gruntowego przez mnożniki następujące: 1) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości do 2500 mk. — przez mnożnik 225; 2) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości od 2,500 do 4,200 mk. — przez mnożnik 250; 3) dla tych, którzy opłacili ów podatek w r. 1920 w wysokości ponad 4,200 mk.—przez mnożnik 280.

W b. dzielnicy pruskiej daninę od gospodarstw rolnych oblicza się przez pomnożenie wymierzonego im za r. 1920 podatku gruntowego, służącego za podstawę do obliczenia dodatków samorządowych, przez mnożniki następujące: 1) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości do 110 mk.— mnożnik 4,200; 2) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości od 110 do 220 mk., przez mnożnik 4,600; 3) dla tych, którzy opłacili podatek ten w r. 1920 w wysokości ponad 220 mk. przez mnożnik 5.200.

Ustawa przewiduje ulgi dla powiatów, dotkniętych przez zniszczenie wojenne, jakoteż zawiera przepisy co do sprzedaży ziemi, celem osiągnięcia funduszów na pokrycie daniny.

Daninę od spółek akcyjnych i wogóle obowiązanych do publicznego składania sprawozdań oblicza się inaczej dla spółek handlowych i bankowych, inaczej dla przemysłowych. Art. 7-my, który zawiera przepisy w tym zakresie, brzmi jak następuje:

„Daninę... oblicza się od spółek handlowych i bankowych, powstałych przed 1 stycz-

nia 1920 r., w wysokości 15 procentów od kapitału zakładowego (akcyjnego, udziałowego, składkowego i t. d.), tudzież zapasowego i rezerwowego, podług stanu w dniu ogłoszenia ustawy niniejszej; od wszystkich innych zaś w wysokości 10% od tychże kapitałów.

„O ile jednak wspomniane spółki posiadają: nieruchomości, maszyny, narzędzia produkcji lub patenty, nabyte przed rokiem 1920, należy wartość nabycia tych przedmiotów przewalutować, celem określenia podstaw obliczenia daniny, drogą pomnożenia jej przez współczynniki następujące: a) o ile nabycie nastąpiło przed 1-ym stycznia 1916 r.—przez 20; b) o ile nabycie nastąpiło w czasie od 1-go stycznia 1916 roku do 31-go grudnia 1918 roku—przez 10; c) o ile nabycie nastąpiło w r. 1919 — przez 5".

Dla przedsiębiorstw przemysłu naftowego ustawa przewiduje inny, specjalny wymiar daniny.

Daninę przypadającą od prywatnych przedsiębiorstw handlowych, w b. dzielnicy rosyjskiej oblicza się przez pomnożenie wymierzonego dla poszczególnych kategorji podatku patentowego za rok 1920, przez mnożniki następujące: dla przedsiębiorstw I-ej kategorji — przez 85, II-ej kategorji — przez 60, III-ej — przez 20, IV-ej — przez 15, V-ej — przez 5. Dla przedsiębiorstw przemysłowych kategorji I-ej, II-ej i III-ej — przez 60, IV-ej, V-ej i VI-j — przez 45, VII-ej i VIII-ej — przez 35; dla przedsiębiorstw żeglugi — przez 35; dla osobistych zajęć przemysłowych — przez 35.

Dla przedsiębiorstw bankierskich, kantorów wymiany, kas pożyczkowych i lombardów mnożnik w I-ej kategorji wynosi 150, w II-ej 100.

Daninę, przypadającą od prywatnych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych w b. dzielnicy austrjackiej, oblicza się przez pomnożenie wymierzonego im, powszechnego podatku zarobkowego, obliczonego wraz z państwowym dodatkiem wojennym za rok 1920, przez mnożnik 40.

W b. dzielnicy pruskiej ustawa przewiduje mnożniki następujące: dla przedsiębiorstw handlowych, w kolejnych klasach: 1,500, 1,000, 750 i 500; dla przedsiębiorstw przemysłowych, w kolejnych klasach: 1,000, 750, 500, 400; dla przedsiębiorstw handlowych, podlegających podatkowi wyszynkowemu, w kolejnych klasach: 5,000, 3,000, 2,000, 1,000.

Rafinerje spirytusu, zarówno prywatne, jak akcyjne, płacą daninę o 50% wyższą.

Daninę od nieruchumości miejskich w b. dzielnicy rosyjskiej oblicza się przez pomnorzenie wymierzonego za rok 1920 całorocznego państwowego podatku od nieruchomości miejskich — przez mnożnik 100. W miasteczkach (osadach) — przez pomnożenie wymierzonego za rok 1920 podatku podymnego przez mnożnik 60.

Mnożnik dla podatku domowo-czynszowego, pobieranego we Lwowie, wynosi 20. Dla tego samego podatku, pobieranego na pozostałym obszarze lwowskiej izby skarbowej, oraz krakowskiej — mnożnik 30.

W b. dzielnicy pruskiej—dla podatku od budynków, służącego za podstawę do obliczenia. dodatków samorządowych, mnożnik wynosi 100.

Daninę od osób wykonywujących zawody wolne, a mianowicie: lekarzy, dentystów, lekarzy weterynarji, felczerów, adwokatów, obrońców sądowych, notarjuszy, wydawców pism perjodycznych, artystów, architektów, inżynierów, techników, chemików oraz ajentów, którzy nie płacą podatku przemysłowego—oblicza się w wysokości jednej piątej części od dochodu osiągniętego w r. 1920, a ustalonego przy wymiarze państwowego podatku dochodowego na rok podatkowy 1921.

Danina od osób zajmujących w nieruchomościach miejskich mieszkania, oraz lokale przemysłowe, lub handlowe, oblicza się w wy-

sokości dwukrotnego zasadniczego komornego, płaconego za rok 1921. Lokatorzy zajmujący mieszkanie składające się nie więcej, niż z 2 pokojów, mają obniżoną daninę o 50%; zajmujący tylko jeden pokój—o 75%. W miejscowościach, w których nie obowiązuje ochrona lokatorów, lokatorzy płacą daninę w wysokości 2,000 mk. od każdego pokoju lub pomieszczenia.

Wreszcie daninie podlegają też właściciele posiadanych w okresie między 1 października i 31 grudnia 1921 r. samochodów osobowych, ekwipaży w miastach, oraz tych dorożek konnych, samochodowych i omnibusów samochodowych, od których nie opłaca się podatku przemysłowego, zarobkowego lub procederowego. Daninę oblicza się w wysokości następującej: a) miljon marek od samochodu osobowego, o sile powyżej 15 koni; 750,000 mk. od samochodu o sile mniejszej; 200,000 mk. od ekwipażu parokonnego i 100,000 mk. od ekwipażu jednokonnego; 20,000 mk. od dorożki dwukonnej i 10,000 mk. od dorożki jednokonnej w Warszawie i w Łodzi, a w połowie tych sum od dorożek w innych miastach; 100,000 mk. od omnibusu samochodowego i 40,000 mk. od dorożki samochodowej. Jak już zaznaczyliśmy wyżej, obliczenie daniny i postępowanie w sprawie jej ściągnięcia określają specjalne artykuły ustawy, wymagające oddzielnego omówienia.

T. W.

Komisarze bankowi.

W № 284 „Monitora Polskiego" z dnia 14 grudnia r. b. zamieszczony został następujący okólnik p. ministra Skarbu do wszystkich instytucji kredytowych:

„Na zasadzie art. 3 i 9 ustawy z dnia 23 marca 1920 r. (Dz. ust. № 30, poz. 175), poatanowiłem instytucje kredytowe, działające na obszarze Rzeczypospolitej Polskie,, poddać kontroli ministerjum skarbu. Kontrola ta będzie wykonywaną przez komisarzy bankowych, którzy działalność swoją będą pełnili pojedyńczo lub kolegjalnie.

Komisarzami bankowymi zamianowałem pp.: dyrektora departamentu ministerjum skarbu—dr. L. Wyszatyckiego; dyrektora departamentu ministerjum skarbu — St. Makowieckiego; naczelnika wydziału ministerjum skarbu — dr. R. Questa; naczelnika wydziału ministerjum skarbu—W. Waltera; naczelnika wydziału ministerjum skarbu — A. Goernego.

Zastępcami komisarzy bankowych zamianowałem pp.: starszego referenta ministerjum skarbu—dr. E. Bączkowskiego; starszego referenta ministerjum skarbu — dr. M. Wytrwała; referenta ministerjum skarbu — dr. L. Barańskiego; referenta ministerjum skarbu—E. Leśniewskiego; referenta ministerjum skarbu — M. Wojciechowskiego; referenta ministerjum skarbu -- J. Stanisławskiego; kierownika oddziału w izbie skarbowej — W. Broniewskiego.

Ponadto będą zamianowani w poszczególnych miejscowościach zastępcy komisarzy bankowych, których nadzorowi miejscowe instytucje kredytowe lub oddziały zamiejscowych instytucji podlegać będą.

Zamianowani komisarze, lub ich zastępcy, będą mieli prawo i obowiązek: a) wglądu w tok wszystkich czynnośc! kredytowych powierzonej ich nadzorowi instytucji; b) udziału we wszystkich posiedzeniach zarządzających i kontrolujących władz danej instutucji.

Koszta nadzoru pokryją dane instytucje w kwocie, której wysokość osobno określoną będzie, a z której komisarze bankowi otrzymają odpowiednie wynagrodzenie.

O zamianowaniu poszczególnych komisarzy, lub ich zastępców, oraz o wysokości wypadających kosztów nadzoru, otrzymają instytucje osobne zawiadomienie.

Każda instytucja winna komisarzowi, lub zastępcy, okazywać wszelką pomoc o wykonywaniu jego urzędu i wczas zawiadamiać go o terminie posiedzeń jej władz zarządzających i kontrolujących".

Okres ubiegły ($^{12}/_{12}$ — $^{27}/_{12}$), zamykający rok bieżący, był jednym z najmniej interesujących na Giełdzie naszej, zwłaszcza, że obroty z dnia na dzień stale się zmniejszają.

Waluty zagraniczne w dalszym ciągu wykazują tendencję zniżkową przy fluktuacjach nieznacznych. Marki niemieckie pozostają prawie na jednakowym poziomie. Dolary amerykańskie pod koniec okresu podniosły się w cenie wskutek zwiększanego zapotrzebowania ze strony Niemiec, które wedle ostatnich wiadomości do końca lutego r. p. muszą zapłacić sprzymierzonym dalszą ratę w sumie pół miljarda marek w złocie.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	13/12	21/12	27/12
Dolary Stan. Zjedn.	3110.—	2835.—	3025.—
Franki francuskie	245.—	235.—	238.—
Funty Szterl.	12800.—	12000.—	12600.—
Marki niemieckie	19.—	17.—	16.75
Korony austr.	50.—	48.50	51.—

Kursy metali nie uległy zmianie:

Za rub. 100 w złocie osiągano Mk. 150.000, za rubel w srebrze zapłacono Mk. 760.

Na polu wartości dywidendowych — usposobienie niezdecydowane przy obrotach minimalnych. Przypuszczalnie uchwalenie daniny wpłynęło niekorzystnie na kształtowanie się kursów akcji. Akcje bankowe znajdowały chętnych odbiorców, pomimo cen wyższych, niż w zeszłym okresie. Interesowano się głównie akcjami Banku Handlowego w Warszawie, Banku dla Handlu i Przemysłu, Banku Zjednoczonych Ziem Polskich oraz Banku Małopolskiego i Banku Ziemskiego Kredytowego we Lwowie.

Akcje metalurgiczne, włókiennicze, cukrowe, węglowe, naftowe i t. p. kupowano wprawdzie, ale w ograniczonych ilościach i nie zdołały wskutek dość znacznego zaofiarowania osiągnąć wyższych cen.

W dziedzinie papierów lokacyjnych obroty były nieliczne przy kursach mało zmienionych. Przedmiotem tranzakcji były Listy Zast. Ziemskie i m. st. Warszawy. Poszukiwane były listy przedwojenne, lecz do tranzakcji nie doszło z powodu braku materjału.

Prowincjonalne listy zastawne na rynku się nie pojawiły.

Z magistrackich obligacji nabywano jedynie 6% markowe oraz Warsz. Poż. Przezorności po kursach niezmienionych.

Usposobienie końcowe: dla walut zagranicznych — prawie bez zmiany, dla akcji — niewyraźne i dla papierów procentowych — stałe.

Empol.

OSTATNIE KURSY DEWIZ NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH.

PARYŻ: Londyn 51.92½, Nowy-York 12.38½, Szwajcarja 242½, Berlin 7.

LONDYN: Paryż 52.99, Nowy-York 418.¾, Szwajcarja 21.54½, Berlin 7.95.
21.20, Berlin 777.

NOWY-YORK: Paryż 8.04, Londyn 420.¾, Szwajcarja 19.45, Berlin 54.

ZURICH: Paryż 40.90, Londyn 21.48, Nowy-York 513, Berlin 2.90, Warszawa 0.18.

KOPENHAGA: Paryż 39½, Londyn 20.87, Nowy-York 500.

GDAŃSK: Londyn 755.80, Nowy-York 178.68, Warszawa 604.

Odpowiedzi Redakcji.

Panu *S. M. w Kr.* Losowanie Poż. Prem. Tureckich odbywa się sześć razy rocznie.

Panu *G. F. w Rad.* Ciągnienie bonów Wystawy Paryskiej odbywa się w październiku.

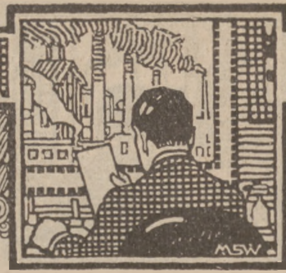
Pani *Anieli P. w miejscu.* Podane numery walorów nie zostały wylosowane.

Panu *S. R. w Sos.* Zamieścimy w drugiej połowie grudnia r. b. Upraszamy o przysłanie wykazu numerów, które chętnie sprawdzimy.

Panu *A. K. w miejscu.* Losowania List. Zast. m. Warszawy odbywały się dawniej w czerwcu i grudniu, obecnie zaś w lutym i sierpniu.

Panu *R. Z. w miejscu.* Ostatnie losowanie Poż. Prem. Medjolańskich 1866 r. odbyło się 16 września r. b.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE.

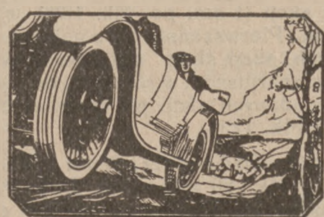
Polskie Zjednoczenie Przemysłowo-Leśne. Siedziba w Krakowie Kapitał zakładowy Mk. 55 miljonów, podzielonych na 110 tysięcy akcji po Mk. 500. Założyciele; Polskie Zjednoczenie Przemysłowo-Leśne, Sp. z ogr odp. we Lwowie i Bank Zjednoczonych Ziem Polskich.

„Star" Fabryka Domieszek do Kawy w Sadowej Wiszni. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji po Mk. 1000. Założyciele: Ziemski Bank Kredytowy, Dr. Maksymiljan Liptay, Dr. Ozjasz Wasser, Herman Landau, Józef Radoszewski i Ludwik Winiarz.

Fabryka Mechanicznego Wyrobu Obuwia „But". Siedziba w Radomiu. Kapitał zakładowy Mk. 50 miljonów, podzielonych na 50 tysięcy akcji po Mk. 1000. Założyciele: Aleksander Miernik, Jan Pobratyn, Gustaw Poizel i Jan Winczewski.

Zakłady Chemiczne „Kontakt". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji po Mk. 1000. Założycielem jest Dr. chem. Lucjan Mierzejewski.

Cukrownia „Chybie". Siedziba w Chybiu. Kapitał zakładowy Mk. 300 miljonów, podzielonych na 300 tysięcy akcji po Mk. 1000. Założyciele: Bank Dyskontowy Warszawski, Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, Paweł ks. Sapiecha, Zdzisław hr. Tarnowski, Władysław Żeleński i Władysław Kiślański.

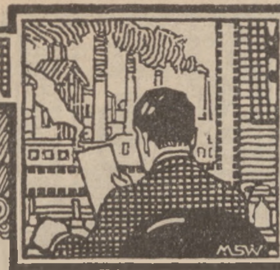

Garbarnia Parowa W. Sawicki i S-ka w Opalenicy. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów. Założyciele: B. Choynowski, Wacław Sawicki, F. Dybkowski, A. Psarski i Bank Zjednoczenia w Poznaniu.

Tartak we Wrześni. Kapitał zakładowy Mk. 15 miljonów, podzielonych na 500 akcji po Mk. 10,000, 1000 — po Mk. 5000 i 5000—po Mk. 1000. Założyciele: Stanisław Konieczny, Wojciech Cichocki, Stefan Golcz, Stanisław Smodlibowski i Józef Bartkowski.

Akcyjne Towarzyst. Krawieckie „Ameryka". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na 6 tysięcy akcji po Mk. 5 tysięcy. Założyciele: Alfons Noga, Tadeusz Nowak, Aleksander Nejmanowski, Piotr Wojnarowski i Józef Gajewski.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Zakłady Przemysłowe Braci Iłowieckich — o Mk. 5 miljonów drogą wypuszczenia 5 tysięcy akcji II em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy przedewszystkiem całkowicie Zygmuntowi i Kazimierzowi Iłowieckim, o ile zaś ci w całości lub częściowo nie rozbiorą, pierwszeństwo do nabycia tych akcji przysługuje właścicielom akcji emisji poprzedniej w stosunku do ilości posiadanych akcji.

Tow. Akc. Fabryki Cementu „Górka" w Sierszy — o Mk. 4,200,000 drogą wypuszczenia 30 tysięcy akcji po Mk. 140 wart. Na podstawie uchwały Rady Zawiadowczej z 23 listopada 1921 r. przyznaje się dotychczasowym akcjonarjuszom 15 tysięcy akcji po kursie emisyjnym Mk. 3500 z tem, że na dwie akcje I i II em. pobrać mogą jedną akcję, zaś na trzy akcje III em. serji A jedną nową do 15 stycznia 1922 r.

Towarzystwo Przemysłu Węglowego w Polsce — o Mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 500 tysięcy akcji III em. po Mk. 1000 wart. nom., a mianowicie 250 tysięcy akcji na okaziciela, 200 tysięcy imiennych zwyczajnych i 50 tysięcy imiennych uprzywilejowanych. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich, którzy otrzymują na każdą akcję I lub II em. dwie akcje imienne uprzywilejowane, dwie zwyczajne imienne i dwie na okaziciela po cenie emisyjnej Mk. 1050 oraz 14 akcji po cenie Mk. 1400, z których 6 — imiennych i 8 na okaziciela.

Tow. Ubezpieczeń „Przyszłość" w Warszawie — o Mk. 5 miljonów drogą wypuszczenia 10 tysięcy akcji po Mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowej emisji służy dawnym akcjonarjuszom w stosunku pięciu nowych na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej Mk. 555.

„Trzebinia" Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych, Odlewnia Żelaza i Metali w Krakowie — o Mk. 8,400,000 drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji V em. po Mk. 140 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na jedną dawną po cenie emisyjnej Mk. 600 plus 6% od 1/4 1921 r. plus Mk. 50 na koszta.

„Beton" Akcyjna Spółka Budowlana w Krakowie — o Mk. 13 miljonów drogą wypuszczenia 13 tysięcy akcji II em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku jednej nowej na dwie dawne po cenie emisyjnej Mk. 1400 do 5 marca 1922 r.

Towarzystwo Ubezpieczeń „Polonia" w Warszawie — o Mk. 5 miljonów drogą wypuszczenia 5 tysięcy akcji II em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1225.

Fabryka Gwoździ i Drutu „Ćwiek" — o Mk. 20 miljonów drogą wypuszczenia 20 tysięcy akcji II em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1150.

Tow. Akc. Manufaktury Wełnianej „Hugo Wulfson" w Łodzi — o Mk. 3,240,000 drogą wypuszczenia 1500 akcji II em. po Mk. 2160 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 3500.

Tow. Akc. Dom—Miasto—Ogród — Ząbki — o Mk. 17,840,000 drogą przeszacowania wartości majątku, wskutek czego posiadacze jednej 100 rublowej otrzymają wzamian dwie akcje po Mk. 1000 wart. nom. oraz — o Mk. 15 miljonów drogą wypuszczenia 15 tysięcy akcji II em. po Mk. 1000 wart nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. mają właściciele akcji poprzedniej emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej.

Sp. Akc. „Kraj" Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych, dawniej Alfred Vaedtke w Kutnie — o Mk. 12 miljonów drogą wypuszczenia 12 tysięcy akcji III em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1200.

Bank Małopolski w Krakowie — o Mk. 88,200,000 drogą wypuszczenia 315 tysięcy akcji po Mk. 280 wart. nom. Dotychczasowym akcjonarjuszom służy prawo pierwszeństwa do otrzymania za dwie dawne jedną nową akcję po cenie emisyjnej Mk. 475 do 15 stycznia 1922 r.

Sp. Akc. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski — o Mk. 9 miljonów drogą wypuszczenia 18 tysięcy akcji III em. po Mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 575.

Polska Ruda Żelazna — o Mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji II em. po Mk. 1000 wart. nom. Właścicielom akcji I em. służy prawo nabycia jednej nowej na jedną dawną akcję w trzech ratach, a mianowicie: 1) Mk. 600 — do 15 stycznia 1922 r., 2) Mk. 350 — do 15 lutego 1922 r. i 3) Mk. 400 do 15 marca 1822 r.

Tow. Akc. Kawenczyńskich Zakładów Cegielnianych Kazimierza Granzowa — o Mk. 4,672,000 drogą przewalutowania wartości książkowej majątku Spółki i przestemplowanie dotychczasowych akcji po rub. 500 na Mk. 4000 oraz o dalsze Mk. 6,400,000 drogą wypuszczenia 6400 akcji II em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowej emisji służy właścicielom akcji poprzedniej w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1200.

Następujące spółki akcyjne zwołują zebrania ogólne:

„Oswa" Sperrplatten-Werke Fabryka Płyt Klejonych Tow. Akc. Kapuścisko-Małe (pod Bydgoszczą)— nadzwyczajne na 30 grudnia r. b. o g. 11-ej p.p. w lokalu fabryki (Kapuścisko-Małe pod Bydgoszczą).

Tow. Akc. Budowy i Eksploatacji Teatrów—zwyczajne na 30 grudnia r. b. o g. 5 p.p. w gmachu Teatru Polskiego.

Syndykat Rolniczy Ciechanowski — organizacyjne na 3 stycznia 1922 r. o g. 3 p.p. w siedzibie Towarzystwa Rolniczego w Ciechanowie, przy ul. Mławskiej.

Polska Hurtownia Opałowa—organizacyjne na 3 stycznia 1922 r. o g. 6 p.p. w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, ul. Szkolna № 10.

Cukrownia „Ostrowite" — zwyczajne na 10 stycznia 1922 r. o g. 3 p.p. w lokalu Zarządu w Warszawie, Sewerynów № 5 m. 5.

Tow. Akc. „Homosan" w Kostrzynie — nadzwyczajne na 30 grudnia r. b. o g. 4 p.p. w salce Departamentu Handlowo - Przemysłowego Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego № 26.

Bank Centralny dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa — nadzwyczajne na 7 stycznia 1922 r. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Zgoda № 9.

Tow. Akc. „Teren" w Poznaniu — zwyczajne na 30 grudnia r. b. o g. 3 p.p. w salce Departamentu Handlowo-Przemysłowego Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego № 26.

Polsko - Amerykański Syndykat Odbudowy Przemysłu Krajowego— organizacyjne na 9 stycznia 1922 r. o g. 6 p.p. w lokalu Union Liberty Banku w Warszawie, Aleje Jerozolimskie № 18.

Tow. Akc. Przemysłowe Juljusza Heinzel w Łodzi—zwyczajne na 30 grudnia r. b. o g. 4 p.p. w lokalu własnym w Łodzi, ul. Piotrkowska № 104.

Sp. Akc. „Fanto" we Lwowie— zwyczajne na 2 stycznia 1922 r. o g. 12 w poł. w sali posiedzeń Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie, Plac Halicki № 15.

Tow. Radiotechniczne w Polsce „Radiopol" — nadzwyczajne na 12 stycznia 1922 r. w lokalu Zarządu T-wa w Warszawie, ul. Wilcza № 22.

Tow. Akc. „Galwana" w Bydgoszczy—nadzwyczajne na 30 grudnia r. b. o g. 1 p.p. w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności № 15.

Akcyjny Bank Hipoteczny—nadzwyczajne na 10 stycznia 1922 r. o g. 10 rano w gmachu Banku Hipotecznego we Lwowie.

Tow. Przemysłowo-Handlowe Zagłębia Dąbrowskiego „Hurtownia" w Będzinie — nadzwyczajne na 15 stycznia 1922 r. o g. 3 p.p. w gmachu własnym w Będzinie, ul. Małachowskiego № 31.

Warsz. Tow. Akc. Handlu Towarami Aptecznemi dawniej Zjednoczeni Aptekarze i Ludwik Spiess i Syn—nadzwyczajne na 3 stycznia 1922 r. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Daniłowiczowska № 16.

Sp. Akc. dla Handlu Towarami Włóknistemi „Tkanina" w Warszawie — nadzwyczajne na 9 stycznia 1922 r. o g. 8 wiecz. w lokalu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, ul. Szkolna № 10.

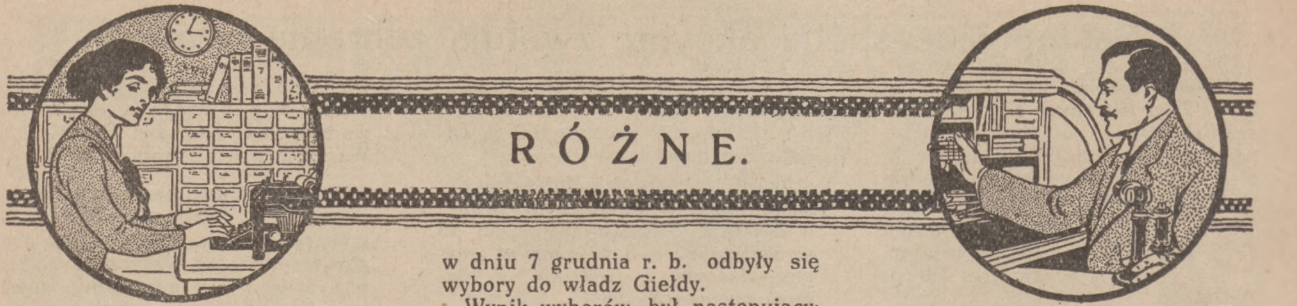
Sp. Akc. Importowo-Eksportowa Aleksander Kantorowicz i S-ka w Warszawie—nadzwyczajne w drugim terminie na 4 stycznia 1922 r. o g. 6 wiecz. w mieszkaniu adwokata Daniela Flauma w Warszawie, ul. Moniuszki № 9.

„Arbor" Przemysł Drzewny i Handel Materjałami Budowlanymi — nadzwyczajne na 3 stycznia 1922 r. o g. 4 p.p. w gmachu Oddziału Banku Handlowego w Warszawie w Kaliszu.

OD ADMINISTRACJI.

Wobec kończącego się roku uprzejmie prosimy P. P. Prenumeratorów o uregulowanie zaległej prenumeraty.

Konto w P. K. O. Nr 2450.

RÓŻNE.

STATUTY SPÓŁEK AKCYJNYCH.

Ministerjum przemysłu i handlu i ministerjum skarbu uważają za rzecz konieczną wprowadzić na pewien okres czasu niektóre zmiany w dotychczasowej praktyce przy zatwierdzaniu statutów nowopowstających spółek akcyjnych.

Nowopowstające spółki akcyjne będą mogły uzyskać zatwierdzenie statutu tylko w tym wypadku, o ile będą przedstawione wyczerpujące dowody, że założyciele kapitał zakładowy złożyli do polskiej krajowej Kasy pożyczkowej, nie zaciągnąwszy na ten cel kredytów w bankach, ani w P. K. K. P. W tym celu, po zbadaniu kwalifikacji założycieli ministerjum przemysłu i handlu wydawać im będzie tymczasowe zewolenia na zbieranie kapitału zakładowego w terminie nie dłuższym, niż 6 do 8 tygodni i dopiero po tem ministerjum przemysłu i handlu przystąpi do zasadniczego traktowania sprawy zatwierdzenia statutu. Wydawanie nowych 6-cio do 8-mio tygodniowych pozwoleń na zbieranie kapitału zakładowego mieć będzie zastosowanie i przy podwyższeniu kapitałów zakładowych już istniejących spółek akcyjnych.

Rozkładanie wpłat na pierwotny lub dodatkowy kapitał zakładowy, lub pozwolenia na odroczenia terminu na wpłatę tego kapitału, będzie zasadniczo traktowane odmownie.

Koncesje na tworzenie spółek akcyjnych dla handlu międzynarodowego będą udzielane w wypadkach osobno uzasadnionych. Wreszcie przewalutowanie książkowych wartości majątków spółek akcyjnych, ponad ustaloną normę 10 mk za jednego rubla złotego, przez pewien okres czasu będzie dozwolone tylko w wypadkach wyjątkowych, wyczerpująco uzasadnionych.

WYBORY DO WŁADZ GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE.

Zgodnie z nowym statutem Giełdy Pieniężnej w Warszawie, zatwierdzonym 4 listopada r. b. przez Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu (Monitor Polski № 271) w dniu 7 grudnia r. b. odbyły się wybory do władz Giełdy.

Wynik wyborów był następujący:

Rada Giełdowa:

P.P. Stanisław ks. Lubomirski, Henryk Szampanier, Stanisław Gustaw Brun, Stanisław Fuchs, Józef Marchwicki, Kazimierz Natanson, Stefan Benzef Stanisław Karpiński, Zdzisław Słuszkiewicz, Leonard Biński, Adolf Peretz, Michał Szereszowski, Stanisław Kwinto, Józef Skowronek, Henryk Akst, Jakób Glass, Maurycy Flaum, Maurycy Goldman-Gordowski, Antoni Pawlikowski, Stanisław Jurkowski, Samuel Fels, Józef Landau, Henryk Salowejczyk i Adolf Truskier.

Komisja Rewizyjna:

P. P. Aleksander Neuman, Aleksander Wicherkiewicz. Herman Szereszewski, Artur Ferencowicz i Edward Zetel.

Komisja Rozjemcza:

P. P. Jerzy Ścigalski, Władysław Heinrich, Kazimierz Modaliński, Józef Karpowicz, Stanisław Kwinto, Stanisław ks. Lubomirski, Maurycy Flaum, Henryk Grabowski, Rafał Alfred Rafałowicz, Maksymiljan Wizel, Filip Ascher, Bolesław Pawlikiewicz, Edmund Piotrowski, Edmund Statkiewicz, Jan Wolicki, Adolf Peretz, Józef Skowronek Władysław Miller, Antoni Pawiikowski, Kazimierz Konarek, Ignacy Wiener, Ludwik Kobryner, Aleksander Wicherkiewicz, Samuel Elblinger i Juljan Dzierżanowski.

*

Bank Kredytowy w Warszawie otworzył dwa nowe oddziały w Pińsku i w Rawie Mazowieckiej.

Fabryka Wagonów „Wagon" przedłuża termin wpłat na IV emisję do 10 stycznia 1922 r. (warunki podane dnia 26 października r. b. w № 244 Monitora Polskiego).

Akcyjny Bank Hipoteczny przedłuża termin subskrypcji na nową emisję do 3 stycznia 1922 r.

Sp. Akc. „Siła i Światło" zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne IV em.

Polskie Towarzystwo Handlowe w Krakowie zamienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje IV em. Serje A i B.

Dom Towarowy „Bracia Jabłkowscy" wypłaca dywidendę za rok 1920/21 w wysokości 46% t. j. za kupony od akcji № 1 — 50,000 po Mk. 230 i od № 60,000 do 70,000 po Mk 115 od akcji.

Akc. Tow. „Elektryczność" wypłaca dywidendę za rok 1920/21 po Mk. 160 od akcji 1000 markowej.

Bank Handlowy w Łodzi wypłaca dywidendę za 1920 r. w wysokości 6%, t. j. po Mk. 32.40 od akcji.

Bank Kwilecki Potocki i S-ka wypłaca dywidendę za rok 1920/21, w stosunku 30%.

Warszawskie Tow. Fabryk Cukru wypłaca dywidendę za rok 1920/21 w stosunku 25% t. j. po Mk. 250 od akcji 1000-markowej.

Sp. Akc. Fabryk Metalowych Norblin, B-cia Buch i T. Werner wypłaca dywidendę po Mk. 15 od akcji.

Tow. Akc. R. Barcikowski w Poznaniu wypłaca dywidendę za rok 1920/21 w stosunku 30%.

Tow. Akc. Hartwig Kantorowicz Nast. wypłaca dywidendę za rok 1920/21 w stosunku 30%.

Spółka Akcyjna Handlu Ziemiopłodami wypłaca dywidendę za rok 1919/20 po Mk. 180 od akcji I i II em. i po Mk. 60 od akcji III em.

Akcje Tow. Akc, H. Cegielski w Poznaniu zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

Akcje Tow. dla Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege", w Krakowie zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

LOSOWANIA

4% Państwowa Pożyczka Premjowa z 1920 r. (Miljonówka)

Ciągnienie z d. 17 grudnia 1921 r.

№ 3,066,100.

Ciągnienie z d. 24 grudnia 1921 r.

№ 1,370,274.

Wypłata po Mk. 1,000,000 natychmiast.

5% LISTY ZASTAWNE Towarzystwa Kredytowego m. Kalisza.

Ciągnienie z dnia 29 października 1921 r.

Po **1000** rb. (2160 mk.) № 82 68 112 148 151 287 331 364 423 434 454 456 467 558 598 603 1014.

Po **500** rb. (1080 mk.) № 2058 2087 2128 2129 2147 2166 2178 2194 2231 2250 2284 2567 3051 3642.

Po **250** rb. (540 mk.) № 4085 4107 4121 4132 4160 4174 4200 4221 4227 4243 4303 4308 4325 4336 4383 4427 4751 4773 4852 5041 5165 5189 5240 5241 5363 5365 6175 6265.

Po **100** rb. (216 mk.) № 6134 6137 6147 6159 6283 6315 6331 6333 6357 6397 6809 6820 6923 6928 6937 6975 6983 7017 7040 8075 8322 9567 9568.

Wypłata od 1 marca 1922 r.

Pożyczka Premjowa Turecka z 1870 r.

Ciągnienie z dnia 1 sierpnia 1921 r.

Wygrane:

Po **400,000** Franków N 328803.
Po **30,000** Franków N 364860.
Po **10,000** Franków N 404635, 660713.
Po **2,500** Franków N 140082, 1027605, 1086698 1329654 1527003 1744870.

Po **2,000** Franków N 230647 795910 1072376 1148768 1279781 1466260 1652389 1714167 1750445 1697666 1814842 1845536.

Po **1,000** Franków N 36677 357842 399134 470463 528309 549012 683124 704557 736896 736897 737563 812028 831238 911418 922878 1011619 1284426 1290438 1343792 1391563 1424267 1516115 1649963 1661605 1791780 1804097 1812836 1831797.

Po **400** Franków N **6**181—185 936—940 **17**381—385 **21**931—935 **26**521—525 **27**286—290 **36**161—165 676—680 **42**706—710 **52**926—930 **53**981—985 **66**716—720 901—905 **72**456—460 636—640 **74**781—785 **78**786—790 906—910 **79**801—805 **80**826—830 **89**346—350 **95**301—305 601—605 **102**831—835 **103**706—710 **120**191—195 **130**586—590 **133**561—565 **140**081—085 **141**506—510 **146**321—325 **151**141—145 **152**386—390 741—745 **157**691—695 **170**271—275 **175**371—375 **182**321—325 **185**236—240 **187**386—390 **189**231—235 **205**711—715 **209**751—755 **214**601—605 **230**646—650 **234**876—880 **235**516—520 **239**736—740 **241**016—020 **257**501—505 **259**571—575 **274**736—740 **283**726—730 **292**941—945 **293**571—575 **301**396—400 **304**546—550 636—640 **305**401—405 **306**646—650 **307**541—545 **308**731—735 **323**466—470 **328**801—805 **341**351—355 **342**431—435 961—965 **353**526—530 **357**551—555 841—845 **361**061—065 **363**556—560 **364**856—860 **371**151—155 **372**776—780 **374**591—595 **377**221—225 **378**671—675 **388**131—135 **395**461—465 **399**131—135 516—520 541—545 **401**366—370 **404**631—635 **420**071—075 **424**321—325 **430**546—550 **452**181—185 856—860 **458**851—855 **459**086—090 **461**481—485 **464**871—875 **470**461—465 **479**306—310 **481**151—155 **483**781—785 **489**876—880 **493**866—870 **496**426—430 **507**791—795 **511**891—895 **515**626—630 **520**781—785 **526**486—490 **528**306—310 **531**131—135 **539**901—905 **540**361—365 **542**586—590 766—770 **549**011—015 **552**826—830 **553**316—320 **554**226—230 **556**666—670 **581**961—965 **587**496—500 **592**461—465 **594**361—365 **607**396—400 **617**206—210 311—315 **620**696—700 **622**936—940 **625**836—840 **630**361—365 **633**381—385 **640**581—585 **641**796—800 **646**651—655 **653**791—795 **655**506—510 **660**711—715 **665**481—485 **672**181—185 **676**886—890 **683**121—125 **693**561—565 826—830 **700**716—720 **703**506—510 881—885 **704**556—560 **705**546—550 **708**226—230 **709**821—825 **719**701—705 **727**056—060 521—525 **736**896—900 **737**561—565 **740**471—475 **748**961—965 **750**626—630

701—705 **762**926—930 **767**956—960 **768**951—955 **770**881—885 **775**586—590 **777**531—535 **780**456—460 **786**481—485 **789**351—355 **795**906—910 **796**856—860 **810**376—380 **811**496—500 **812**026—030 321—325 **815**661—665 861—865 **816**306—310 **818**091—095 **828**611—615 **831**236—240 **833**636—640 **835**561—565 **836**981—985 **846**416—420 **851**036—040 **861**811—815 **863**711—715 **864**051—055 **873**671—675 **877**951—955 **878**331—335 **882**816—820 **883**581—585 **890**401—405 **892**856—860 **893**446—450 546—550 **901**676—680 **905**741—745 **910**556—560 **911**416—420 **919**861—865 **922**876—880 **935**146—150 **937**016—020 **938**316—320 **939**326—330 **944**831—835 **962**441—445 **966**941—945 **981**251—255 616—620 **982**431—435 **986**751—755 **987**246—250 **991**561—565 **992**516—525 **1000**496—500 **1005**666—670 **1007**076—080 301—305 **1011**616—620 **1015**006—010 671—675 **1016**231—235 626—630 **1021**471—475 **1027**601—605 **1030**466—470 **1034**216—220 901—905 **1042**976—980 **1045**711—715 **1046**496—500 **1050**061—065 **1052**211—215 **1053**131—135 **1054**651—655 **1057**936—940 **1062**061—065 **1065**151—155 **1072**376—380 **1080**201—205 **1086**696—700 **1090**101—105 **1096**521—525 **1107**381—385 **1108**551—555 **1109**301—305 **1110**396—400 **1135**866—870 **1137**106—110 **1138**486—490 **1143**816—820 **1148**766—770 **1158**906—910 **1165**376—380 **1168**166—170 **1170**016—020 451—455 **1176**831—835 **1185**161—165 **1188**876—880 **1191**751—755 **1194**496—500 721—725 **1203**181—185 **1208**331—335 **1210**796—800 **1211**781—785 **1215**951—955 **1230**851—855 **1237**266—270 **1239**966—970 **1251**956—960 **1253**886—890 **1255**016—020 **1261**951—955 **1262**486—490 **1279**781—785 **1282**306—310 **1284**426—430 556—560 **1289**831—835 **1290**436—440 **1299**426—430 **1303**551—555 **1314**336—340 **1315**786—790 **1318**191—195 **1320**231—235 **1329**651—655 **1339**981—985 **1343**021—025 791—795 **1344**741—745 **1345**126—130 **1350**226—230 **1365**911—915 **1366**296—300 **1371**471—475 **1382**676—680 **1384**386—390 **1388**396—400 **1389**441—445 **1390**851—855 **1391**561—565 **1394**451—455 **1395**871—875 **1397**851—855 **1401**641—645 816—920 **1403**051—055 951—955 **1406**371—375 **1407**141—145 **1419**791—795 **1423**841—845 **1424**266—270 **1425**396—400 421—425 **1429**456—465 **1437**876—880 **1444**951—955 **1450**581—585 **1452**151—155 **1466**256—260 **1468**956—960 **1469**996—**1470**000 **1472**581—585 751—755 **1473**666—670 **1474**306—310 **1477**891—895 **1478**771—775 **1488**376—380 **1490**636—640 **1494**706—710 **1498**146—150 **1500**016—020 **1514**406—410 **1516**111—115 **1525**556—560 **1536**021—025 **1527**001—005 626—630 801—805 **1536**486—490 **1540**126—130 **1546**896—900 **1554**216—220 **1562**506—510 526—530 **1565**286—290 **1568**336—340 **1571**966—970 **1577**341—345 **1578**856—860 **1587**316—320 **1597**131—135 **1601**321—325 **1604**281—285 **1610**901—905 **1617**301—305 **1619**161—165 **1626**671—675 **1630**996—**1631**000 **1635**686—690 **1641**796—800 **1643**116—120 **1644**996—**1645**000 **1648**436—440 **1649**581—585 841—845 961—965 **1652**386—390 **1654**941—945 **1660**441—445 **1661**601—605 **1663**291—295 **1664**636—640 **1674**821—825 **1687**346—350 **1696**141—145 **1697**146—150 371—375 **1705**336—340 **1708**186—190 **1714**166—170 **1720**296—300 **1724**781—785 **1730**916—920 **1744**866—870 **1750**441—445 **1752**171—175 **1759**251—255 **1779**746—750 **1780**951—955 **1788**891—895 **1791**776—780 **1797**476—480 666—670 **1804**096—100 **1811**176—180 **1812**781—785 836—840 **1814**841—845 **1817**871—875 **1824**476—480 **1828**146—150 **1831**796—800 **1835**216—220 **1838**806—810 **1840**141—145 **1845**536—540 **1847**941—945 **1849**786—790 946—950 **1852**096—100 **1864**371—375 **1865**441—445 **1866**891—895 986—990 **1869**481—485 **1870**481—485 **1877**186—190 **1880**321—325 **1887**186—190 **1890**861—865 **1897**731—735 **1900**191—195 646—650 **1907**326—330 **1911**546—550 **1933**861—865 **1954**651—655 **1956**016—020 **1959**626—630 **1964**571—575 **1967**841—845 **1973**886—890.

Wypłata natychmiastowa od większych wygranych w stosunku 100%, od wygranych po fr. 400 — 60%.

Pożyczka Premjowa Węgierska Czerwonego Krzyża z 1883 r.

Ciągnienie z d. 1 września 1921 r.

Wygrane:

Po **20,000** Koron S. **6911** № 67.

Po **1,000** Koron S. **5705** № 96, S. **7200** № 19.

Po **200** Koron S. **2977** № 59, S. **6002** № 79.

Po **100** Koron S. **35** № 75, S. **282** № 41 S. **911** № 53, S. **1141** № 87, S. **1462** № 99, S. **1501** № 27, S. **1728** № 67, S. **2315** № 37, S. **2916** № 85, S. **2985** № 88, S. **3308** № 28, S. **3838** № 11, S. **3875** № 86, S. **4288** № 63, S. **4604** № 77, S. **4733** № 3, S. **4790** № 100, S. **5324** № 46, S. **6553** № 22, S. **7335** № 80.

Po **50** Koron S. **304** № 77, S. **675** № 94, S. **2585** № 91, S. **2684** № 29, S. **3424**

№ 77, S. **3470** № 43, S. **3572** № 49, S. **4645** № 78, S. **5237** № 18, S. **5424** № 13, S. **5534** № 100, S. **6061** № 35, S. **6401** № 13, S. **6467** № 38, S. **6679** № 26, S. **6891** № 88, S. **7250** № 4, S. **7307** № 56.

Wylosowano **81** serję:

227 294 753 764 909 939 961 1006 1074 1087 1383 1625 1804 1947 1985 2096 2108 2113 2160 2202 2260 2313 2433 2454 2513 2526 2562 2748 2830 2859 2924 3086 3087 3518 3805 3812 3815 3945 4036 4098 4209 4311 4359 4394 4418 4427 4548 4722 4751 4857 4891 4992 5010 5046 5144 5182 5278 5518 5615 5827 5832 5839 5981 6065 6100 6279 6511 6540 6548 6567 6597 6661 7212 7254 7386 7670 7783 7789 7846 7897 7958

Za zawarte w powyższych 81 serjach numery, tu niewymienione. wypłacone będzie po Koron 18.

Wypłata od 1 października 1921 r.

Pożyczka Premjowa m. Wiednia z 1874 r.

Ciągnienie z dnia 1 września 1921 r.

Wygrane:

Po **300,000** Koron S. **1454** № 81.

Po **20,000** Koron S. **2080** № 78.

Po **10,000** Koron S. **1232** № 6.

Po **2,000** Koron S. **1232** № 12, S. **1454** № 32, S. **1689** № 23, 65, S. **2135** № 52.

Po **500** Koron S. **215** № 64, S. **1023** № 43, S. **1080** № 85, S. **1091** № 4, 6, S. **1320** № 95. S. **2080** № 95, S. **2135** № 57, S. **2398** № 95, 99, S. **2624** № 75, S. **2843** № 13.

Wylosowano następujące **33** serje:

215 303 677 843 895 944 1023 1080 1091 1232 1320 1454 1463 1499 1570 1582 1591 1689 1696 1758 1876 1995 2080 2135 2161 2238 2361 2398 2419 2624 2658 2804 2843.

Za zawarte w powyższych 33 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po Koron 400.

Wypłata od dnia 1 grudnia 1921 r.

Pożyczka Premjowa Austrjacka Czerwonego Krzyża z 1916 r.

Ciągnienie z dnia 1 października 1921 r.

Wygrane:

Po **100,000** Koron S. **16931** № 7.

Po **40,000** Koron S. **15183** № 11.

Po **10,000** Koron S. **15443** № 29, S. **18092** № 91.

Po **5,000** Koron S. **15183** № 72, S. **16931** № 57.

Po **1,000** Koron S. **10675** № 62, S. **13226** № 19, S. **13483** № 5, S. **15183** № 35, S. **15183** № 100, S. **15248** № 93, S. **15702** № 66, 79, S. **16931** № 74, S. **18092** № 19.

Po **500** Koron S. **111** № 52, 91, S. **2136** № 34. S. **7157** № 23, S. **7894** № 8, S. **10224** № 37, 61, S. **10675** № 94, S. **11669** № 47, S. **12504** № 89, S. **13073** № 36, S. **15183** № 10, 25, S. **15248** № 51, S. **15443** № 3, 7, 8, 26, S. **15702** № 33, S. **18092** № 23.

Wylosowano następujące **20** serji:

111 420 2136 7157 7894 10224 10675 11669 12504 13073 13226 13483 15183 15248 15443 15702 16818 16931 18092 19227.

Za zawarte w powyższych 20 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po Koron 30.

Wypłata od 2 stycznia 1922 r.

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach														
		S T Y C Z E Ń														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa . .	M. 100	125.—	126.39	127.78	129.17	130.56	131.95	133.34	134.72	136.11	137.50	138.89	140.27	141.66	143.05	144.44
„ „ Krótkotermin. . . .	„ 100	—	1.39	2.78	4.17	5.56	6.95	8.34	9.72	11.11	12.50	13.89	15.27	16.66	18.05	19.44
4% „ Premjowa . (Milj.) . .	„ 1000	1000.—	1011.11	1022.22	1033.33	1044.44	1055.55	1066.66	1077.77	1088.89	1100.—	1111.11	1122.22	1133.33	1144.44	1155.55
4% Bilety Skarbowe . . .	„ 1000	666.66	677.77	688.89	700.—	711.11	722.22	733.33	744.44	755.55	766.66	777.77	788.89	800.—	811.11	822.22
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6 .	R. 100	324.—	327.60	331.20	334.80	338.40	342.—	345.60	349.20	352.80	356.40	360.—	363.60	367.20	370.80	374.40
5½% „ „ „ „ .	„ 100	297.—	300.30	303.60	306.90	310.20	313.50	316.80	320.10	323.40	326.70	330.—	333.30	336.60	339.90	343.20
6% „ „ „ „ z 1917 r. .	M. 100	—	1.66	3.33	5.—	6.66	8.33	10.—	11.66	13.33	15.—	16.66	18.33	20.—	21.66	23.33
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r.	M. 100	243.—	245.70	248.40	251.10	253.80	256.50	259.20	261.90	264.60	267.30	270.—	272.70	275.40	278.10	280.80
4½% „ „ „ (kanaliz.) .	R. 100	187.11	189.54	191.97	194.40	196.83	199.26	201.69	204.12	206.55	208.98	211.41	213.84	216.27	218.70	221.13
5% B-ku Ziemiańskiego . . .	M. 100	112.50	113.75	115.—	116.25	117.50	118.75	120.—	121.25	122.50	123.75	125.—	126.25	127.50	128.75	130.—
Listy zastawne.																
4½% Ziemskie	R. 100	21.87	24.30	26.73	29.16	31.59	34.02	36.45	38.88	41.31	43.74	46.17	48.60	51.03	53.46	55.89
„ &	M. 100	10.12	11.25	12.37	13.50	14.62	15.75	16.87	18.—	19.12	20.25	21.37	22.50	23.62	24.75	25.87
4% &	R. 100	19.44	21.60	23.76	25.92	28.08	30.24	32.40	34.56	36.72	38.88	41.04	43.20	45.36	47.52	49.68
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec.	„ 100	243.—	245.70	248.40	251.10	253.80	256.50	259.20	261.90	264.60	267.30	270.—	272.70	275.40	278.10	280.80
4½% m. Warszawy	„ 100	218.70	221.13	223.56	225.99	228.42	230.85	233.28	235.71	238.14	240.57	243.—	245.43	247.86	250.29	252.72
5% m. Łodzi	„ 100	162.—	164.70	167.40	170.10	172.80	175.50	178.20	180.90	183.60	186.30	189.—	191.70	194.40	197.10	199.80
4½% „ &	„ 100	145.80	148.23	150.66	153.09	155.52	157.95	160.38	162.81	165.24	167.67	170.10	172.53	174.96	177.39	179.82
5% m. Częstochowy . . .	„ 100	367.20	369.90	372.60	375.30	378.—	380.70	383.40	386.10	388.80	391.50	394.20	396.90	399.60	402.30	405.—
„ „ Kalisza	„ 100	324.—	326.70	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	348.30	351.—	353.70	356.40	359.10	361.80
„ „ Kielc i Suwałk . . .	„ 100	450.90	453.60	456.30	459.—	461.70	464.40	467.10	469.80	472.50	475.20	477.90	480.60	483.30	—	2.70
„ „ Lublina i Radomia . .	„ 100	—	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80
„ „ &	M. 100	—	1.25	2.50	3.75	5.—	6.25	7.50	8.75	10.—	11.25	12.50	13.75	15.—	16.25	17.50
„ „ Łomży	R. 100	448.20	450.90	453.60	456.30	459.—	461.70	464.40	467.10	469.80	472.50	475.20	477.90	480.60	483.30	—
„ „ Piotrkowa	„ 100	407.70	410.40	413.10	415.80	418.50	421.20	423.90	426.60	429.30	432.—	434.70	437.40	440.10	442.80	445.50
6% B-ku Kr. Hipoteczn. . . .	M. 100	—	1.50	3.—	4.50	6.—	7.50	9.—	10.50	12.—	13.50	15.—	16.50	18.—	19.50	21.—

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

za czas od 12 grudnia do 27 grudnia 1921 r. włącznie

Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „żądano" i „poszukiwano".

Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe.

(Wartość nominalna rb. 100 = mk. 216).

	Kupon płatny	12/12	27/12	najniższy	najwyższy
Obligacje.					
6% Poż. m. st. Warszawy z 1915/16 r.	1/4-1/1	—	—	—	—
5½% Poż. m. st. Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100)	1/1-1/7	115½	—	115½	116⅛
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r.	1/4-1/10	—	—	96¼	98½
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanalizacyjna)	14/4-14/10	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/4-1/10	—	—	—	—
Listy Zastawne					
4½% Ziemskie	22/6-22/12	291¼	290¼	289	292
4½% „ (Mk. 100)	&	91½	89¾	90	92½
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy	1/4-1/10	298¾	295½	295	300
4½% „ „ „	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	—	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII.	1/5	—	—	—	—
4½% „ „ „ VI	&	—	—	—	—
5% „ Częstochowy	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk. 100)	&	—	—	—	—
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa	30/1-30/7	—	—	—	—
5% „ Płocka	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% Banku Ziemsk. Wileń.	14/1-14/7	—	—	—	—

II. AKCJE.

	31-12 1920 tranzakcje przeciętne lub „żądano"	12/12	27/12	najniższy	najwyższy
Banku Handl. w Warsz.	1630	2187½	—	2150	2300
„ Dysk. Warszawsk.	2350	2625	—	2600	2625
„ Zachodniego	1612½	—	—	1400	1450
„ Handl. w Łodzi	1300	—	—	—	—
„ Kup. Łódzk.	850	—	—	—	—
„ dla Han. i Przem.	1150	—	—	3050	3250
„ Tow. Spółdz.	2700	—	—	—	—
„ Kredytowego	2350	2725	2775	2700	2800
„ Małopolskiego	675	—	—	640	725
„ Zw. Sp. Zarobk.	4200	—	—	—	—
„ Zjedn. Ziem. Pol.	1075	—	955	950	965
„ Wschodniego	2150	—	—	—	—
„ Przem. Warsz.	850	—	—	—	—
„ Polsk. Przemysł.		—	—	—	—
„ Ziemskiego Kred.		—	—	650	670
Tow. B. Hantke	45000	—	—	—	—
„ Lilpop, Rau & Loew.	16100	2862½	2937½	2700	3025
„ K. Rudzki & S-ka	11150	1917½	1950	1750	2000
„ Starach Z. Gen.	8900	4025	3900	3750	4050
„ Zakł. Ostrowieckich	60000	4775	4587½	4550	4825
„ Rohn, Ziel. & S-ka	2300	—	—	—	—
„ „Wulkan"	40000	—	—	—	—
„ W. Gostyński & S-ka.	3000	—	—	—	—
„ Konrad Jarn. & S-ka	26000	—	—	—	—
Tow. Zawiercie	21000	—	—	44500	46000
„ Zakł. Żyrardowskich	16000	52000	54000	48500	54000
„ Ł. J. Borkowski	2312½	1162½	1140	1100	1175
„ Bracia Jabłkowscy	2307½	1100	1112½	1050	1150
„ Warsz. Poż. na Z. R.	4000	—	—	—	—
„ Fb. Dach. „Pustelnik"	6000	—	—	—	—
„ Bud. i pr. hot. w War.	15000	—	—	—	—
„ Cukr. „Ciechanów"	6500	—	—	—	—
„ „ „Czersk"	10000	—	—	—	—
„ „ „Częstocice"	14000	—	—	—	—
„ „ „Józefów"	20000	—	—	—	—
„ „ „Konstancja"	18000	—	—	—	—
„ „ „Łyszkowice"	10000	—	—	—	—
„ „ „Michałów"	6000	—	—	—	—
„ „ „Ostrowite"	6500	—	—	—	—
„ Warsz. Fabr. Cukru	14133½	18950	—	17950	19000
„ Fryderyk Puls	—	—	—	—	—
„ Dróg Żel. Podjazd.	1500	—	—	—	—
„ Warsz. Kop. Węgla	55000	—	—	14900	15950
„ Gór. Prz. „Saturn".	75000	—	—	—	—
„ Ub. „Przezorność"	10000	—	—	—	—
„ Warsz. Ub. od Ognia	13000	—	—	—	—
„ „Łazy" (cement)	12000	—	—	—	—
„ Wysoka" „	8000	—	—	—	—
„ Firley „	2337½	—	—	—	—
„ Warsz. Handl. i Żeg.	2300	1292½	1312½	1250	1325
„ „Pocisk"	2325	—	—	800	850
„ Pruszk. Elektrowni.	1150	—	—	425	485
„ „Siła i Światło"	—	—	—	—	—
„ Przemysłu Drzewn.	4400	1380	1375	1375	1400
„ „Nafta Polska"	4700	1950	1887½	1750	1975
„ Borman & Szwede	16000	—	—	—	—
„ „Parowóz"	4300	—	—	—	—
„ Kijew. Sch. i S-ka	—	—	—	—	—
„ Polskie Handlowe	—	—	—	—	—
„ Prz. Eksp. Leśny".	—	—	—	—	—
„ Ortw., Karas. i S-ka	6200	—	—	—	—

III. Waluty i Dewizy

Kursy z 27 grudnia 1921

	Żądano	Poszukiwano	Dokonane tranzakcje
Ruble carskie 100	—	—	—
„ „ 500	—	—	—
„ „dumskie" 1000.	—	—	—
„ „ 250.	—	—	—
Dolary St.-Zjednoczon.	—	—	3000, 3050, 3025
„ kanadyjskie	—	—	—
Franki francuskie	238½	237	238, 238½
„ belgijskie	—	—	225, 227 Belgja
„ szwajcarskie	—	—	—
Funty sterl.	12600	12500	12525, 12600
Marki niemieckie	—	—	16.75
Korony austrjackie	51	50.50	53, 51 Wiedeń
„ czesko słowackie	—	—	—
„ szwedzkie	—	—	—
„ duńskie	—	—	—
„ norweskie	—	—	—
Lei rumuńskie	—	—	—
Liry włoskie	—	—	—
Marki fińskie	—	—	—
Floreny holenderskie	—	—	—

POSZUKIWANIA i ZAOFIAROWANIA PRACY

CENY OGŁOSZEŃ:

1 strona opisowa. .	Mk.	40,000
1 „ zwykła w tekście	„	30,000
1/2 „	„	16,000
1/4 „	„	8,000

I i IV strona o 50% drożej
II i III „ „ 25% „
na I i IV stronie przyjmowane są ogłoszenia tylko całostronicowe.
Prenumerata kwartalnie Marek 500.
Za granicą ceny podwójne.

WYDAWCA: W imieniu Warszawskiej Agencji Wydawniczej „WAW", *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

REDAKTOR: *ALEKSANDER JACKOWSKI.*

DRUK ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH B. WIERZBICKI I S-ka W WARSZAWIE.